

RAPORT

O STANIE GMINY KŁODAWA ZA 2023 ROK

Opracowanie: Urząd Gminy Kłodawa.
Redakcja: Karolina Niciejewska – Sekretarz Gminy.
Raport opracowano w oparciu o materiały źródłowe komórek organizacyjnych Urzędu
Gminy Kłodawa, gminnych jednostek organizacyjnych i innych instytucji.

Kłodawa, 31 maj 2024r.

Spis treści

CZEŚĆ I. INFORMACJE OGÓLNE	6
1.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
1.2. DEMOGRAFIA	7
1.3. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY	9
1.4. PRZEDSIĘBIORCY	9
1.5. INFRASTRUKTURA TECHCZNICZNA	10
1.6. INFRASTRUKTURA DROGOWA	13
1.7. KOMUNIKACJA PASAŻERSKA	13
CZEŚĆ II. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE GMINĄ	14
2.1. WÓJT GMINY KŁODAWA	14
2.2. RADA GMINY KŁODAWA	15
2.3. INFORMACJA O REALIZACJI UCHWAŁ RADY GMINY KŁODAWA	18
CZEŚĆ III. FINANSE ORAZ MIENIE GMINY	18
3.1. STAN FINANSÓW GMINY KŁODAWA	18
3.2. WYKONANIE BUDŻETU	19
3.3. WYKONANIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH	20
3.4. GMINA KŁODAWA NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN WIEJSKICH POWIATU GORZOWSKIEGO	18
3.5. PODMIOTY GOSPODARUJĄCE MIENIEM GMINNYM	23
3.6. PREZENTACJA WYBRANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH	25
3.7. INFORMACJA DOTYCZĄCA POZYSKIWANIA ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH	30
CZEŚĆ IV. INFORMACJE O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII	32
4.1. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY KŁODAWA	32
4.2. POLITYKA PRZESTRZENNA	33
4.3. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI	34
4.4. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ	34
4.5. WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY	34
4.6. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI	35
4.7. PROGRAM USUWANIA AZBESTU	36
4.8. PROGRAM REWITALIZACJI GMINY KŁODAWA	36
4.9. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA	37
4.10. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	37
4.11. POLITYKA ZDROWOTNA	40
4.12. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	42
4.13. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	43
4.14. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE	44
4.15. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY	45

4.16. WIELOLETNI PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE DOŻYWIANIA	45
4.17. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ	46
4.18. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	49
4.18. POLITYKA SENIORALNA W GMINIE	50
4.18. DZIAŁALNOŚĆ WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ	50
CZEŚĆ V. OŚWIATA, KULTURA, SPORT, REKREACJA I BEZPIECZEŃSTWO	51
5.1. OŚWIATA	51
5.2. OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3	54
5.2. KULTURA	54
5.3. SPORT I REKREACJA	57
5.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	58
CZEŚĆ VI. PODSUMOWANIE	60

Szanowni Państwo, drodzy mieszkańcy Gminy Kłodawa!

Z przyjemnością, jak co roku, przekazuję Państwu raport o stanie Gminy Kłodawa. Jego autorem przyświecała idea dostarczenia mieszkańcom rzetelnego źródła wiedzy o zmianach, jakich udało nam się dokonać na przestrzeni 2023 roku - czasu, który zdominowany był nie tylko wojną na Ukrainie oraz zmianami gospodarczymi w naszym kraju, ale obfitował również w wiele pozytywnych zdarzeń w naszej gminie. Tym ważniejszych, że docenionych przez ogólnopolskie instytucje.

Nasze wspólne działania w 2023 roku skupiały się wokół utrzymania zrównoważonego rozwoju poszczególnych sołectw, racjonalnego wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na inwestycje, podnoszenia jakości życia w gminie i aktywnej współpracy na wielu płaszczyznach.

Dziękuję Radnym Rady Gminy Kłodawa, Sołtysom oraz wszystkim Mieszkańcom za wiele ciekawych pomysłów, współpracę z samorządem oraz zaangażowanie w życie społeczne. Dziękuję także przedstawicielom lokalnych organizacji i stowarzyszeń za aktywność, wspólne działania oraz konstruktywną krytykę.

Zachęcając do analizy materiałów zawartych w raporcie, zapraszam do udziału w kolejnych przedsięwzięciach wzmacniających potencjał Gminy Kłodawa.

Kolejny, niełatwy rok za nami, a wszystkim zaangażowanym w sprawy naszej gminy, jeszcze raz serdecznie dziękuję.

Zapraszam do lektury
Anna Mołodciak
Wójt Gminy Kłodawa

CZEŚĆ I. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kłodawa jest zlokalizowana w północnozachodniej części województwa lubuskiego, na terenie powiatu gorzowskiego. Graniczy bezpośrednio z miastem Gorzowem Wielkopolskim oraz gminami: Lubiszyn, Santok, Strzelce Kraje., Barlinek i Nowogródek Pomorski. W latach 1975–1998 wchodziła w skład województwa gorzowskiego.

Powierzchnia gminy wynosi ok 23.472 ha (234,72 km²). Do najważniejszych zasobów przyrodniczych należy duża powierzchnia terenów zielonych, głównie lasów porastających blisko 65% obszaru gminy. Część gminy znajduje się na obszarze Gorzowskiego Parku Krajobrazowego (powstałego w 2021 roku z przekształcenia części Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego położnego w województwie lubuskim). Obszary leśne nie tylko mają znaczenie środowiskowe, lecz także są cennym walorem podnoszącym jakość życia mieszkańców gminy.

Północna część terenu gminy zdominowana jest przez krajobraz leśny, a w jej południowej części dominuje krajobraz rolniczy z gruntami ornymi, łąkami i pastwiskami. Jest on urozmaicony zadrzewieniami i zakrzewieniami występującymi przy drogach i rowach. Gleby na terenie gminy w większości należą do niskich klas bonitacyjnych. Przeważają klasy V i VI, (79,6%). W południowej części gminy miejscami występują wyższe klasy (III i IV). Występują liczne jeziora (21) o dużych walorach krajobrazowych i znaczącej wartości przyrodniczej.

Gmina położona jest na terenie o dużym zróżnicowaniu przestrzennym i urozmaiconym środowisku przyrodniczym, co stwarza dobre warunki do turystyki i rekreacji. Z roku na rok nasila się zjawisko suburbanizacji, w związku z którym w niektórych wsiach, zwłaszcza w Kłodawie, Chwałęcicach, Różankach oraz Santocku i Wojcieszycach dominuje funkcja mieszkaniowa. Tereny dla inwestycji gospodarczych znajdują się przede wszystkim w Różankach oraz Wojcieszycach.

Na obszarze gminy występuje stosunkowo duża powierzchnia terenów rolniczych (ok 4.477,73 ha), głównie w Wojcieszycach, Różankach, Santocku oraz Łośnie. Dzięki utrzymaniu tej funkcji chronione są gleby oraz krajobraz.

SOŁECTWA

Gmina Kłodawa podzielona jest na 11 sołectw: Kłodawa, Różanki, Wojcieszycy, Chwałęcice, Łośno, Santocko, Rybakowo, Santoczno, Zdroisko, Mironice oraz Różanki Szklarnia. Stanowią one jednostki pomocnicze gminy. Rolę organu uchwałodawczego sołectwa pełni Zebranie Wiejskie. Organem wykonawczym jest Sołtys, a jego działania wspomagane są przez Radę Sołecką.

Dzięki utworzeniu Funduszu Sołectkiego w 2020 roku wzmocnione zostało finansowanie sołectw z budżetu gminy. W 2023 roku miały one do dyspozycji łącznie ponad 482 tys. zł, z czego pokrywały wydatki dotyczące działań inwestycyjnych, jak również promocji, kultury i sportu.

1.2. DEMOGRAFIA

W 2023 r. gminę Kłodawa zamieszkało 9026 osób (dane z Rejestru Mieszkańców - UG Kłodawa wg stanu na dzień 31.12.2023 r.). Ludność gminy Kłodawa stanowiła ponad 12 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu gorzowskiego oraz 0,9 % ogólnej liczby mieszkańców województwa lubuskiego i nadal wzrasta.

Ludność gminy Kłodawa w latach 2018-2023

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ogółem, z tego:	8588	8701	8744	8899	8938	9026
pobyt stały	8332	8416	8490	8638	8756	8859
pobyt czasowy	256	285	254	261	182	167

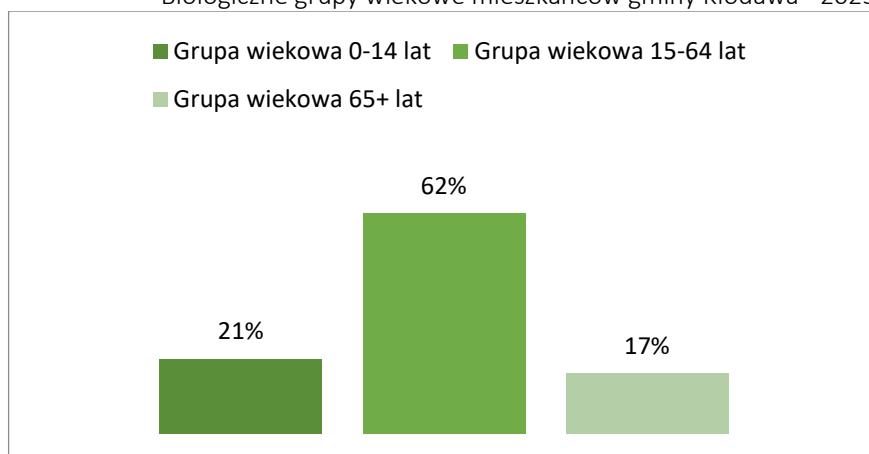
Gęstość zaludnienia gminy wynosi ok 37 os/km². Średni wiek mieszkańców wynosi ponad 39 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa lubuskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Struktura mieszkańców sołectw wg danych z Rejestru Mieszkańców w latach 2020-2023

Sołectwo	2020		2021		2022		2023	
	pobyt stały	pobyt czasowy	pobyt stały	pobyt czasowy	pobyt stały	pobyt czasowy	Pobyt stały	Pobyt czasowy
Kłodawa	3047	52	3178	55	3249	56	3303	58
Santocko	830	14	854	17	854	16	899	16
Mironice	114	5	118	5	120	1	115	-
Chwałęcice	1134	20	1136	22	1177	20	1186	20
Łośno	476	8	468	5	455	4	440	3
Różanki	1151	29	1222	26	1149	23	1157	24
Różanki Szkl.	185	68	105	70	177	9	184	3
Rybakowo	286	22	284	30	293	22	295	18
Santoczno	215	11	209	7	213	6	204	2
Wojcieszyce	906	12	905	13	898	18	905	16
Zdroisko	146	13	159	11	171	7	171	7

Najludniejszym sołectwem od lat jest Kłodawa, w której wg stanu na 31.12.2023 r. zamieszkiwało 3.303 osoby, (podczas gdy w 2015 r. to sołectwo liczyło 2.850 osób). Najmniejszym sołectwem pod względem liczby mieszkańców są Mironice (115 osób - dane na 31.12.2023 r.), w jego skład wchodzi także osada leśna Zamoksze.

Biologiczne grupy wiekowe mieszkańców gminy Kłodawa - 2023

URZĄD STANU CYWILNEGO W KŁODAWIE

Dane prezentowane przez Urząd Stanu Cywilnego w Kłodawie dotyczą wszystkich zdarzeń demograficznych zaobserwowanych na terenie gminy. Dlatego poniższe informacje na temat urodzeń, małżeństw i zgonów dotyczą również osób niebędących mieszkańcami gminy

Większość spraw załatwianych w Urzędzie Stanu Cywilnego (USC) nie podlega rejonizacji (z wyjątkiem dokonania pierwszej rejestracji aktu urodzenia, zgonu czy aktu małżeństwa).

Wybrane dane z USC w latach 2018-2023

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Małżeństwa (ślub cywilny)	72	105	70	88	64	64
Rozwody	34	25	14	13	21	26
Zgony	33	47	65	106*	47	66

* W marcu 2021r. w związku z trwającą pandemią koronawirusa Urząd Stanu Cywilnego w Kłodawie na polecenie Wojewody Lubuskiego dokonywał rejestracji zgonów także z terenu miasta Gorzowa Wlkp.

W 2023 r. na terenie gminy Kłodawa zawarto łącznie 80 związków małżeńskich, w tym: 15 śluby wyznaniowe tzw. konkordatowe oraz 65 śluby cywilne w Urzędzie Stanu Cywilnego. W uroczystości Jubileusz Długoletniego Pożycia Małżeńskiego, zorganizowanej przez urząd, udział wzięło łącznie 16 par, wśród których 19 par obchodziło złote gody (50-lecie małżeństwa), natomiast 1 para jubileusz 55-lecia zawarcia związku.

Liczba nowonarodzonych dzieci mieszkańców gminy w latach 2016-2023

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci z rocznika	77	60	68	64	55	73

W roku 2023 zauważalna jest tendencja wzrostowa narodzin dzieci (73, w tym 32 dziewczynki i 41 chłopców).

Najpopularniejsze nadawane w 2023 roku imiona to:

- wśród dziewczynek: Antonina i Helena
- wśród chłopców: Gabriel i Oliwier

1.3. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Większość mieszkańców znajduje zatrudnienie w Gorzowie Wlkp. oraz na lokalnym rynku pracy. Na terenie powiatu gorzowskiego (tzw. ziemskiego) stopa bezrobocia na koniec grudnia 2023r. wynosiła 3,3 %. Również w gminie Kłodawa bezrobocie jest relatywnie małe. Według danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp. na koniec grudnia 2023 r. w gminie Kłodawa zarejestrowanych było 84 osób bezrobotnych, co wskazuje na nieznaczny wzrost bezrobocia w gminie.

Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Kłodawa (zarejestrowanych w PUP)

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób bezrobotnych	73	136	102	66	84

Pracodawcy poszukują głównie pracowników o wysokich kwalifikacjach, posiadających aktualne uprawnienia oraz ze znajomością nowych technologii. W wielu zawodach budowlanych warunkiem koniecznym do podjęcia zatrudnienia jest doświadczenie zawodowe. Natomiast deficyt w zawodach dotyczących tzw. prac prostych spowodowany jest ciągłym problemem niskiego wynagradzania pracowników fizycznych.

W roku 2023 w powiecie gorzowskim największy deficyt rąk do pracy dotyczył przede wszystkim, nauczycieli praktycznej nauki zawodu, przedmiotów ogólnokształcących, przedmiotów zawodowych, nauczycieli przedszkoli, pracowników fizycznych w produkcji i pracach prostych, psychologów i psychoterapeutów. Wysoka liczba zawodów deficytowych od ubiegłego roku niemal nie uległa zmianie. Brakuje ekspertów z branży IT, a w tym: administratorów stron internetowych, analityków, testerów i operatorów systemów teleinformatycznych, projektantów i administratorów baz danych, programistów, techników informatyków oraz na grafików komputerowych. Potrzebni są także pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, inżynierowie wszelkiej maści, specjaliści elektroniki, specjaliści rolnictwa i leśnictwa, mechanicy; operatorzy sprzętu do robót ziemnych, maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru, monterzy elektronicy, instalacji budowlanych itp., kierownicy m.in. budowy, ds. logistyki, ds. produkcji, ds. usług, lekarzy, kucharzy, magazynierów, sprzętaczek i sprzedawców.

1.4. PRZEDSIĘBIORCY

Według stanu na dzień 23 stycznia 2024 r. w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) znajdowało się 1.759 wpisów dotyczących Gminy Kłodawa, jako głównego miejsca wykonywania działalności. Spośród nich aktywnych jest 664 podmiotów, 13 prowadzi działalność wyłącznie w formie spółki cywilnej, nie rozpoczęło działalności 14, wykreślono 880, zawieszono 189. Ze względu na miejsce zamieszkania przedsiębiorców znajduje się 2.358 wpisów: aktywne – 1012, działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki cywilnej – 59, nie rozpoczęły działalności – 18, wykreślone – 1029, zawieszono – 240.

W 2023 r. do Centralnej Ewidencji i Działalności Gospodarczej z terenu Gminy Kłodawa wprowadzono 332 wnioski, które dotyczyły:

- założenia działalności gospodarczej - 48 wniosków,
- zmiany wpisu CEIDG - 149 wniosków,
- zawieszenia działalności gospodarczej - 57 wniosków,
- wznowienia działalności gospodarczej - 31 wniosków,

- zakończenia działalności gospodarczej - 47 wniosków.

Najliczniejszymi grupami prowadzącymi działalność gospodarczą są osoby w wieku 40-49 lat (502 wpisów) oraz w wieku 50-59 lat (350 wpisów), najmniej licznymi są osoby w wieku 20-29 lat (67 wpisów) i powyżej 80 lat (13 wpisy).

Spośród przedsiębiorców zarejestrowanych w CEIDG 64,87 % to mężczyźni. Najwięcej osób prowadzi firmy zajmujące się głównie transportem drogowym towarów, handlem detalicznym oraz handlem hurtowym, a także specjalistycznymi robotami budowlanymi.

15 września 2023 r. podczas V Gorzowskiego Forum Gospodarczego poznaliśmy laureatów nagrody gospodarczej „Nawigator biznesu MOF GW”, która jest wyróżnieniem dla najkorzystniejszych innowacyjnych i przyjaznych środowisku działań inwestycyjnych prywatnych przedsiębiorców z terenu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego (obejmującego swoim zasięgiem m. in.: miasto Gorzów Wlkp. oraz gminy: Kłodawa, Deszczno, Bogdaniec, Santok oraz Lubiszyn). Dzięki połączeniu działań wspierających i promujących przedsiębiorczość, lokalni biznesmeni mają okazję poznać wzajemnie swoją pracę i jej efekty. W kategorii „Debiut” laureatem została Sauna Camp Patrycja Sinkiewicz-Kwiatkowska, Maciej Raczkowski s.c. W pozostałych kategoriach nominowani zostali: „Kobieta Biznesu” - Teresa Kolan, „Mała Firma Roku” – Niezapominajka Stanisława Malczyk, „Biznes Świadomy Społecznie” - Bizuteria Vefari Marta Tkacz, „Stąd Jestem” – „Anmet” Naprawa i sprzedaż chłodziw Andrzej Janosz, „Mecenas Sportu” – Sklep spożywczo – przemysłowy Łukasz Ciecierski.

1.5. INFRASTRUKTURA TECHCZNICZNA

Rozwój sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych oraz łączności, zagospodarowania wód opadowych i roztopowych umożliwia coraz lepsze zaspokojenie potrzeb materialno-bytowych. Infrastruktura techniczna jest zaliczana do kluczowych elementów rozwoju i wzrostu gospodarczego, wręcz determinuje warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Jej rozbudowa i modernizacja odbywają się z dbałością o ochronę środowiska naturalnego, co w sposób bezpośredni i pośredni decyduje o jakości życia mieszkańców, a także atrakcyjności inwestycyjnej i lokalizacyjnej gminy Kłodawa. W corocznych budżetach gminy znaczna część środków finansowych przeznaczana jest na inwestycje w infrastrukturę techniczną.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Gmina Kłodawa jest jedną z lepiej wyposażonych w infrastrukturę wodno-sanitarną gmin powiatu gorzowskiego. Sieć wodociągowa, która sukcesywnie się rozwija, obsługiwana jest przez dwóch operatorów i prawie w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców Gminy.

Północną część Gminy, tj. miejscowości Łośno Rybakowo, Santoczno, Zdroisko, obsługiwał do 31.12.2019 r. Zakład Komunalny Gminy Kłodawa w Różankach. Od 1.01.2020 r. został on włączony w struktury Urzędu Gminy Kłodawa (jako Referat Gospodarczy). Woda dostarczana jest z dwóch stacji uzdatniania w miejscowościach Łośno i Zdroisko. W Zdroisku stacja dostarcza wodę do trzech miejscowości (Zdroisko, Santoczno i Rybakowo). W 2024 roku zakończy się modernizacja drugiej stacji uzdatniania wody w Łośnie. Koszt inwestycji to ponad 2 mln złotych. W 2023r. wody sprzedano łącznie 41.752 m³. Łączna długość sieci wodociągowej obsługiwanej bezpośrednio przez Urząd Gminy Kłodawa wynosi ok. 35,4 km).

Wyszczególnienie	I/2020	2020	2021	2022	2023
Liczba odbiorców wody	573	590	615	621	633

Południową część Gminy obsługuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp. Spółka z o.o., udziałowcem, której od 2001 r. jest Gmina Kłodawa. Woda dla tej części Gminy dostarczana jest z ujęcia znajdującego się w Kłodawie. Przedsiębiorstwo obsługuje położone najbliżej Gorzowa Wlkp. sołectwa: Kłodawa, Chwałęcice, Mironice, Santocko, Różanki, Różanki Szklarnia i Wojcieszycy. Większość sieci wodociągowych budowanych od lat 80-tych XX w., jest wykonana z nowoczesnych materiałów typu PCV i PE. Natomiast sieci wybudowane w latach 70-tych XX w. (głównie w Kłodawie i Chwałęcicach) wykonane są z azbestocementu i wymagają wymiany, co w miarę posiadanych środków realizuje operator. Łącznie z sieci wodociągowej na terenie gminy korzysta ok 99 % mieszkańców.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Kanalizacja wybudowana na terenie Gminy w dużej części została zintegrowana z miejską oczyszczalnią i siecią kanalizacji sanitarnej obsługiwaną przez PWiK w Gorzowie Wlkp. W latach 90. XX w. Gmina wybudowała rurociąg kanalizacji tłocznej (Ø200) łączący przepompownię główną wraz z punktem zlewnym w Kłodawie z miejską siecią kanalizacyjną oraz łączący miejscowość Chwałęcice z pompownią główną w Kłodawie rurociągiem tłocznym (Ø160). Z uwagi na ukształtowanie terenu kanalizacja sanitarna oparta jest w większości na małych, lokalnych przepompowniach tłoczących ścieki do sieci grawitacyjnych. Zakres działania PWiK dotyczący kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy pokrywa się w większości z zakresem dostawy wody, a więc jeden operator kompleksowo świadczy usługi odbiorcom. Systematycznie wzrasta długość czynnej sieci kanalizacyjnej, wzrasta także objętość ścieków poddawanych oczyszczeniu. Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, administrowanej przez PWiK Gorzów wynosi ponad 96,02 km.

Część gminy (miejscowości Santoczno, Zdroisko, Rybakowo, Łośno oraz Mironice) nie posiada zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Na koniec 2023r. ścieki z ponad 235 gospodarstw odprowadzane były do przydomowych oczyszczalni ścieków, a na ponad 507 nieruchomościach, ścieki gromadzone były w zbiornikach bezodpływowych.

INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Na terenie Gminy Kłodawa znajduje się 8 wież telefonii komórkowej, które zlokalizowane są w miejscowościach Kłodawa (3), Łośno (2), Różanki (Nierzym) (1), Różanki (1) oraz Chwałęcice (1). Część gminy obsługiwana jest przez sieć telefoniczną naziemną z dwoma nowoczesnymi centralami telefonicznymi, zlokalizowanymi w miejscowościach Różanki i Kłodawa, połączonymi systemem światłowodowym.

Kilka lat temu część północną gminy wyposażono w szkieletową szerokopasmową sieć internetową. W ostatnich latach w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa w miejscowościach Santocko, Mironice, Kłodawa, Chwałęcice, Różanki, Wojcieszycy i Zdroisko został ułożony światłowód, który umożliwia mieszkańcom korzystanie z szybkiego Internetu. W 2023 roku rozpoczęła się budowa światłowodów w miejscowości Rybakowo, Santoczno i Łośno. Część mieszkańców może już cieszyć się z nowoczesnego internetu. W ramach kolejnych dofinansowań na podłączenie mogą liczyć mieszkańcy, którzy w obecnych naborach nie zostali podłączeni do sieci światłowodowej. Tempo, a także wybiórczy charakter rozbudowy tej sieci budzi uzasadnioną krytykę wśród mieszkańców. Sieć obsługują operatorzy Orange i NetLine

(w zależności od miejscowości). Niestety Gmina Kłodawa nie ma wpływu na wybór kolejnych punktów adresowych, które będą podłączane do internetu.

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA

Wszystkie miejscowości położone w Gminie Kłodawa zaopatrywane są w energię elektryczną pochodzącą ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV, zlokalizowanych w Gorzowie Wlkp.: „Jedwabie”, „Słowiańska”, „Górczyn” oraz w Łupowie i Strzelcach Kraj. Poważnym problemem jest brak dwustronnego zasilania niektórych miejscowości, co w przypadku awarii skutkuje czasowym brakiem energii.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące linie i stacje elektroenergetyczne:

- linia przesyłowa o napięciu 400 kV relacji Krajnik – Plewiska,
- linia przesyłowa o napięciu 220 kV relacji Krajnik – Gorzów Wlkp.,
- sieci przesyłowe – napowietrzne 110 kV i kablowe 15 kV, sieci 0,4 kV z przyłączami i stacje 15 kV/0,4 kV, w tym: sieć rozdzielcza 110kV relacji stacja 110/15 kV Gorzów Wlkp. „Jedwabie” – Barlinek, sieć rozdzielcza 110kV relacji stacja 220/110 kV Gorzów Wlkp. „Baczyna” – Sulęcín (dwutorowa) oraz stacja 220/110 kV Gorzów Wlkp. „Baczyna” – Strzelce Krajeńskie.

INFRASTRUKTURA GAZOWA

Przez teren Gminy Kłodawa przebiega 5 rurociągów gazowych wysokiego ciśnienia:

- Recz – Gorzów Wlkp., którego operatorem jest Gaz-System;
- Skwierzyna – Barlinek Ø 500, którego operatorem jest Gaz-System;
- Gorzów Wlkp. – Kostrzyn nad Odrą Ø 150, którego operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa;
- Gorzów Wlkp. – Baranówko Ø 250, którego operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa.
- Lubiatów – mieszalnia gazu Kłodawa Ø300, którego operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa.

W granicach Gminy znajduje się również mieszalnia gazu w miejscowości Kłodawa, gdzie gaz wydobywany w kopalni Barnówko (gmina Dębno) jest wzbogacany gazem Gz-50. Na terenie Gminy dostawą gazu dla odbiorców indywidualnych zajmują się dwa podmioty: EWE Energia spółka z o.o. w Międzyrzeczu, która dostarcza gaz średniego ciśnienia do miejscowości Santocko, Kłodawa, Chwałęcice, Wojcieszycy i Różanki oraz PGNiG dostarczający gaz dla sołectwa Różanki Szklarnia. Wg stanu na IV.202r. na terenie gminy istnieje 1.279 przyłączy gazowych eksploatowanych przez EWE Energia. Łączna długość sieci gazowych obsługiwanych przez tego operatora to ponad 70 km.

1.6. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Układ transportowy w gminie Kłodawa tworzą:

- sieć drogowo-uliczna o strukturze mieszanej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne), po której odbywa się indywidualny transport osób, zbiorowy transport osób (autobusowy) oraz transport towarów (ciężarowy);
- ciągi i strefy ruchu pieszego oraz trasy ruchu rowerowego.

Drogi przebiegające przez teren gminy Kłodawa:

- droga krajowa S3 – zarządca Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - długość na terenie gminy 6 km.
- droga krajowa nr 22 (DK22) – droga krajowa o długości około 460 km prowadząca od przejścia granicznego do Rosji w Grzechotkach do przejścia granicznego do Niemiec w Kostrzynie (długość na terenie gminy 11, 68 km). Zarządca: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.
- droga wojewódzka nr 151 (DW151) o długości 136 km łącząca Świdwin z Gorzowem Wielkopolskim (długość na terenie gminy 11, 06 km). Zarządca: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze.
- drogi powiatowe o łącznej długości na terenie gminy - 65,47 km, ze względu na swój stan techniczny w dużej części wymagają pilnych remontów. Starosta Gorzowski zarządza następującymi drogami powiatowymi: 1404F Wojcieszycy - Różanki - Janczewo, 1405F od DW 151 - Łośno - Zdroisko - Czechów, 1406F Kłodawa - Wojcieszycy - Wawrów, 1407F Santoczno - Wielisławice - Bronowice, 1408F droga przez miejscowość Rybakowo (ul. Lipowa), 1409F Gorzów Wlkp. - Chwałęcice - Kłodawa, 1410F Witnica - Lubno - Marwice - Kłodawa, 1411F Łośno - Różanki, 1417F Santocko (od skrzyżowania z ul. Parkową) - Gorzów Wlkp. (do granicy z miastem).
- drogi nieskategoryzowane, którymi zarządza Starosta Gorzowski;
- drogi gminne (publiczne oraz wewnętrzne) stanowiące głównie uzupełnienie sieci drogowej o funkcji lokalnej lub dojazdowej. Drogi gminne w większości posiadają nawierzchnię bitumiczną. Drogi wewnętrzne posiadają nawierzchnie asfaltowe, brukowe, tłuczniowe lub żwirowe. Zarządza nimi Wójt Gminy Kłodawa.

W Gminie Kłodawa funkcjonuje również sieć szlaków turystycznych, w tym: rowerowych, pieszych, kajakowych, konnych. Przebiegają one przez najpiękniejsze obszary gminy.

Oświetlenie ulic, skwerów i ciągów pieszo-rowerowych zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy, równocześnie poprawiając atrakcyjność komunikacji pieszej, rowerowej i miejskiej. Na terenie gminy Kłodawa zlokalizowanych jest ok 1.040 punktów świetlnych, z czego ponad 500 należy do samorządu i jest utrzymywanych przez Gminę Kłodawa, a pozostała część jest własnością firmy Enea S.A., która świadczy odpłatnie usługę oświetlania ulic.

1.7. KOMUNIKACJA PASAŻERSKA

W ramach porozumienia komunalnego funkcjonuje komunikacja z Gorzowa Wlkp. do Chwałęcic, obsługiwana przez MZK w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o. w ramach linii nr 111.

Pozostała część gminy obsługiwana jest przez PKS Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. w ramach umowy zawartej z gminą. Kursy odbywają się na następujących liniach:

- nr 241 A Gorzów – Wojcieszycy– Różanki – Różanki Szklarnia
- nr 241 B Gorzów – Różanki Szklarnia – Różanki – Wojcieszycy
- nr 242 Gorzów – Kłodawa – Mironice – Santocko

- nr 243 A Gorzów – Kłodawa – Łośno – Lipy – Rybakowo – Santoczno – Zdroisko – Różanki – Różanki Szklarnia - Gorzów
- nr 243 B Gorzów – Różanki Szklarnia - Różanki – Zdroisko – Santoczno – Rybakowo – Lipy – Łośno – Kłodawa - Gorzów
- nr 243 C Gorzów – Kłodawa – Łośno – Lipy – Rybakowo – Santoczno – Zdroisko – Różanki – Wojcieszycy – Kłodawa – Gorzów
- nr 243 D Gorzów – Kłodawa – Wojcieszycy – Różanki – Zdroisko - Santoczno – Rybakowo – Lipy – Łośno – Kłodawa – Gorzów
- nr 245 Różanki – Wojcieszycy – Różanki Szklarnia – Zdroisko – Santoczno – Rybakowo
- nr 246 Kłodawa – Łośno, Kłodawa – Chwałęcice
- nr 247 Kłodawa – Mironice - Santocko

W 2023 r. z budżetu gminy Kłodawa na funkcjonowanie transportu publicznego wydano ponad 1 mln zł. Nadal obowiązuje tzw. bilet uczniowski, którego cena wynosi obecnie 16 zł za miesiąc. Średnio ok 270 uczniów miesięcznie korzystało z takiego biletu. Gmina Kłodawa w 2023 roku uzyskała dofinansowanie do funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego z Funduszu rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

CZEŚĆ II. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE GMINĄ

2.1. WÓJT GMINY KŁODAWA

Wójt Gminy Kłodawa jest organem wykonawczym gminy, wykonuje należące do jego kompetencji gminne zadania własne, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz zadania wynikające z porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego. Do zadań wójta należy wykonywanie uchwał Rady Gminy Kłodawa oraz zadań określonych przepisami prawa. Wójt odpowiada za prawidłową gospodarkę finansową i realizację budżetu gminy.

Od 2006 roku funkcję Wójta Gminy Kłodawa sprawuje Anna Mołodciak. Podczas ostatnich wyborów samorządowych w 2024 r. po raz kolejny uzyskała bardzo wysokie poparcie wśród mieszkańców gminy (na poziomie ok 80 %).

W Rankingu Gmin Województwa Lubuskiego w 2023r. Gmina Kłodawa zajęła pierwsze miejsce w kategorii liderów gmin wiejskich i lidera powiatu gorzowskiego. Celem tego rankingu było wyłonienie i promowanie gmin wyróżniających się pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego

Rankingi te, przeprowadzane przez niezależne grona ekspertów, weryfikują skuteczność działań władz samorządowych w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, jakości zarządzania czy trwałości społecznej.

Gorzów Wlkp. świętował 766 lecie, z tej okazji w Teatrze im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wlkp. odbyła się uroczysta Sesja Rady Miasta. Podczas uroczystości Wójt Gminy Kłodawa Anna Mołodciak otrzymała Odznakę Honorową Miasta Gorzowa.

URZĄD GMINY KŁODAWA

Zarządzanie gminą wymaga sprawnie działających struktur organizacyjnych. Urząd Gminy jest jednostką organizacyjną, za pomocą, której wójt wykonuje gminne zadania publiczne oraz zadania z zakresu administracji rządowej wynikające z ustaw. Urząd działa na podstawie prze-

pisów prawa, Statutu Gminy, Regulaminu oraz aktów prawnych wydawanych przez radę gminy i wójta.

W celu jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców, w urzędzie i jednostkach gminnych cały czas wprowadzane są nowe rozwiązania i udogodnienia. Niektóre ze względu na niestanny rozwój wykorzystywanych technologii, inne po sugestjach ze strony interesantów.

W związku z rozwojem nowych technologii, coraz więcej interesantów korzysta z elektronicznej formy kontaktu z Urzędem, wykorzystując również podpis elektroniczny czy profil zaufany, jednakże nadal stanowi to niewielką część spraw załatwianych drogą pisemną. Urząd posiada także Elektroniczną Skrzynkę Podawczą (ESP), która prowadzona jest na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (e-PUAP). Bardzo mały odsetek korespondencji kierowanej do urzędu był wysyłany z wykorzystaniem platformy elektronicznej (niecałe 4%). W 2023 r. do urzędu wpłynęło łącznie: 10,3 tys. pism (w roku 2023r. ponad 13,4 tys.).

2.2. RADA GMINY KŁODAWA

Rada Gminy Kłodawa stanowi organ uchwałodawczy i kontrolny gminy i jest wybierana na pięcioletnią kadencję. Jej zadania określone zostały w art. 18 ustawy o samorządzie gminnym. Należy do nich m.in.:

- uchwalanie statutu gminy,
- powoływanie i odwoływanie na wniosek Wójta skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu),
- uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z jego wykonania i udzielanie (lub nie) Wójtowi absolutorium z tego tytułu,
- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych przekraczających zakres zwykłego zarządu,
- podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
- podejmowanie uchwał m.in. w sprawach: herbu, nazw ulic i placów publicznych,
- podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,
- stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

W kadencji 2018-2024 w skład Rady Gminy Kłodawa wchodzi 15 radnych: Bożena Adamczak (Różanki), Gerard Bieryło (Łośno, Lipy), Henryk Brzana (Wojcieszycy), Ryszard Burzawa (Chwałęcice), Katarzyna Chmiel-Dera (Różanki, Różanki Szklarnia), Rafał Chodkiewicz (Santocko), Wanda Grabowska (Chwałęcice), Andrzej Korona (Wojcieszycy), Jan Kubera (Kłodawa), Roman Leśnicki (Kłodawa), Janina Maciejewska (Santoczno, Rybakowo), Benedykt Piotrowski (Różanki, Zdroisko), Ireneusz Winnik (Kłodawa), Wiesław Witczyk (Kłodawa), Damian Żołędziejewski (Kłodawa, Mironice, Zamoksze). Funkcję przewodniczącego Rady sprawuje Andrzej Korona, wiceprzewodniczącymi są Bożena Adamczak oraz Gerard Bieryło.

W 2023 roku Rada Gminy obradowała i podejmowała uchwały zgodnie z planem pracy rady przyjętym na XLVI Sesji Rady Gminy Kłodawa. Wypełniając dyspozycję zawartą w planie pracy w 2023 roku Rada Gminy obradowała na 11 sesjach, podejmując 104 uchwał. Wśród podjętych przez Radę uchwał większość dotyczyła spraw z zakresu gospodarowania mieniem komunalnym, budżetem gminy, spraw związanych z oświatą, ochroną środowiska, planów zagospodarowania przestrzennego gminy, pomocy społecznej, czy podziałem Funduszu Sołectkiego.

W podjętych przez Radę Gminy uchwałach dotyczących budżetu i finansów gminy organy nadzoru nie dopatrzyły się istotnych naruszeń prawa ani nie wydały rozstrzygnięć nadzorczych, potwierdzając tym samym fakt, że są zgodne z obowiązującymi przepisami i nie naruszają zasad właściwego gospodarowania finansami publicznymi. Nie zaszła również potrzeba wydawania przez organ nadzoru zarządzeń zastępczych. Jednakże w kilku przypadkach, ze względu na dostrzeżone błędy formalne, konieczne było uchylanie i ponowne podejmowanie uchwał w tych samych sprawach.

W kwietniu 2021 nastąpiła informatyzacja pracy Rady. W bieżącej pracy Rady Gminy zostały wyeliminowane dokumenty w postaci papierowej. Zawiadomienia o sesjach i posiedzeniach komisji radni otrzymują pocztą elektroniczną, natomiast informacje, sprawozdania, projekty uchwał oraz inne materiały są publikowane w aplikacji e-Sesja w postaci plików w formacie pdf. Dzięki transmitowaniu sesji rady Gminy w internecie, mieszkańcy mają możliwość śledzenia ich przebiegu w czasie rzeczywistym. Archiwalne dokumenty i zapisy audio-video są dostępne na platformie <https://gminaklodawa.esesja.pl/>

Komisja Budżetu i Rozwoju Gospodarczego, w skład, której wchodziło 6 członków, działając w oparciu o roczny plan pracy, w roku 2023 odbyła 12 posiedzeń, w tym 3 wspólne z innymi komisjami Rady Gminy Kłodawa.

Komisja Budżetu i Rozwoju Gospodarczego:

1) opiniowała projekty uchwał w sprawach z zakresu:

- a) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
  - b) opłat za korzystanie z obiektów użyteczności publicznej,
  - c) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
  - d) udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu na realizację inwestycji,
  - e) ustalenia ekwiwalentu dla Strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy Kłodawa;
  - f) zmian w budżecie Gminy Kłodawa i Wieloletniej Prognozie Finansowej,
  - g) budżetu Gminy Kłodawa na 2022 rok,
- 2) zatwierdziła sprawozdanie finansowe Gminy Kłodawa za 2022 rok,
- 3) opracowała sprawozdanie z prac komisji w 2022 roku.

4) opracowała plan pracy Komisji na 2024 rok,

5) omówiła dochody podatkowe za 2022 rok,

7) przeanalizowała informację w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych w 2022 roku,

8) omówiła działania promocyjne w obszarze gospodarki oraz podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Kłodawa.

Komisja Komunalna, Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Bezpieczeństwa Publicznego, w skład, której wchodziło 6 członków, działając w oparciu o roczny plan pracy, w 2023 roku odbyła 10 posiedzeń, w tym 3 wspólne z innymi komisjami Rady Gminy Kłodawa. Komisja:

1) opracowała sprawozdanie ze swojej działalności w 2022 roku,

2) opracowała plan pracy komisji na 2024 rok,

3) przeanalizowała informacje w sprawach:

a) działalności Straży Gminnej w 2022 roku,

b) przygotowania do sezonu letniego 2023,

c) wykorzystywania mieszkań komunalnych i socjalnych,

d) realizacji programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi;

e) stanu dróg po sezonie zimowym,

- f) przeprowadzonych prac na drogach gminnych,
  - g) stanu rowów i przepustów,
  - h) nielegalnych wysypisk śmieci,
  - i) prac przeprowadzonych przez Gminną Spółkę Wodną,
  - j) realizacji planów zagospodarowania przestrzennego,
  - k) funkcjonowania Referatu Gospodarczego
- 4) opiniowała projekty uchwał,
  - 5) przeprowadziła wizję lokalną wyremontowanych dróg w Kłodawie,
  - 6) przeprowadziła wizję lokalną obiektu Referatu Gospodarczego w Różankach.

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu, Turystyki, Zdrowia i Opieki Społecznej, w skład, której wchodziło 8 członków działając w oparciu o roczny plan pracy odbyła 11 posiedzeń, w tym 3 posiedzenia wspólne z innymi komisjami stałymi Rady Gminy.

Komisja:

- 1) opracowała sprawozdanie z działalności Komisji w 2022 roku,
- 2) opracowała plan pracy komisji na 2024 rok,
- 3) rozpatrzyła sprawozdania:
  - a) z działalności placówek kulturalnych,
  - b) z działalności GOPS,
  - c) z działalności WTZ,
  - d) z realizacji programu współpracy z organizacjami pożytku publicznego.
  - e) z działalności klubów sportowych.
- 4) przeanalizowała informacje:
  - a) z działalności Klubów Senior + w 2022 roku,
  - b) z realizacji wypoczynku w okresie ferii przez Gminny Ośrodek Kultury,
  - c) o przygotowaniach nowej siedziby GOPS,
  - d) o stanie przygotowań uczniów szkół podstawowych do egzaminów końcowych,
  - e) o przebiegu rekrutacji do przedszkoli i żłobka,
  - f) o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Kłodawa w roku szkolnym 2022/2023 (w tym m.in stan przygotowań gminnych obiektów oświatowych do nowego roku szkolnego, informacja na temat remontów, informacja nt. wyników egzaminów kończących sp),
- 5) zapoznała się z kalendarzem imprez kulturalnych i sportowych w okresie wakacji,
- 6) opiniowała projekty uchwał.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, w skład której wchodziło pięciu członków, odbyła dwa posiedzenia, na których rozpatrywała skargi oraz petycje wpływające do Rady Gminy Kłodawa

Komisja Rewizyjna, w skład, której wchodziło pięciu członków, w 2022 roku odbyła 7 posiedzeń oraz 3 wspólne z innymi komisjami. Komisja zrealizowała następujące zdania:

- 1) opracowała sprawozdanie z prac komisji w 2022 roku,
- 2) opracowała plan pracy Komisji na 2024 rok,
- 3) przeanalizowała sprawozdanie finansowe za 2022 rok,
- 4) przeanalizowała sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 rok,
- 5) przygotowała wniosek o udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy Kłodawa,
- 6) przeprowadziła kontrole:
  - a) dystrybucji węgla,

- b) dokumentacji OSP Łośno,
- c) boiska w Kłodawie i Chwałęcicach,
- d) ściągalności opłat za wykupienie miejsca na cmentarzu oraz wodę,
- e) funkcjonowania Referatu Gospodarczego,
- f) nielegalnego składowiska opon w Wojcieszycach,
- g) dokumentacji rozbudowy świetlicy wiejskiej w Chwałęcicach.

2.3. INFORMACJA O REALIZACJI UCHWAŁ RADY GMINY KŁODAWA

Zgodnie z art. 7 ust 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej wszystkie uchwały Rady Gminy publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem [kłodawa.biuletyn.net](http://klodawa.biuletyn.net), zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Spełniając obowiązki nałożone przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Wójt Gminy, przy pomocy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, wykonywała uchwały w zakresie oraz w sposób w nich określony, z zachowaniem odpowiednich procedur i terminów. Wójt na każdej sesji Rady przedstawiała szczegółowe informacje na piśmie o swoich działaniach, w tym o postępach w wykonywaniu uchwał. Podjęte przez Radę Gminy Kłodawa uchwały Wójt Gminy, zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, przekazywała organom nadzoru, jakimi są w zakresie zgodności z prawem Wojewoda Lubuski, a w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa.

CZEŚĆ III. FINANSE ORAZ MIENIE GMINY

3.1. STAN FINANSÓW GMINY KŁODAWA

Odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej każdej gminy jest budżet JST. Ocena jego realizacji ukazuje źródła finansowania działalności gminy, a także kierunki jej rozwoju. W 2023 r. (wg stanu na 31.XII.2023 r.) wykonanie budżetu przedstawiało się następująco: dochody gminy 55.009.001,27 zł, a wydatki 55.216.366,30 zł.

Po stronie dochodów największą część stanowiły dochody bieżące, które wyniosły 50.373.212,06 zł. Tak wysoki poziom dochodów bieżących świadczy o tym, że gmina się samofinansuje i jest w dużym stopniu niezależna od subwencji oraz dotacji otrzymywanych z zewnątrz. Po stronie wydatków największą część stanowiły wydatki na oświatę, które wyniosły 22.245.593,69 zł i które osiągnęły ponad 41% wydatków ogółem. Na inwestycje wydaliśmy 11.073.914,75 zł, co stanowi ponad 20% budżetu ogółem. Jest to bardzo dobry wynik, świadczący o prorozwojowej orientacji Gminy Kłodawa. Na dzień 31 grudnia 2023 r. budżet Gminy Kłodawa zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 3.996.059,00 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków. Na koniec roku 2023 mieliśmy dług 5.320.549,65 zł z tytułu:

- kredytu długoterminowego w wysokości 7.200.000 zł, zaciągniętego w BGK Zielona Góra dnia 18 września 2020 r. na zadanie inwestycyjne – budowa żłobka i przedszkola w Kłodawie;

- pożyczki w wysokości 764.749,65 zł, zaciągniętej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze dnia 09 maja 2023 r. na zadanie inwestycyjne – budowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej Łośno.

Gmina Kłodawa prowadzi również stabilną politykę podatkową.

3.2. WYKONANIE BUDŻETU

W 2023 r. dochody budżetu wykonano w wysokości 55.009.001,27 zł, co stanowiło 94,76 % rocznego planu, natomiast wydatki w kwocie 55.216.366,30 zł, co stanowiło 87,31 % rocznego planu. W dochodach własnych największy wzrost odnotowaliśmy w dochodach z tytułu udziałów w podatkach od dochodów osób fizycznych, które otrzymujemy z Ministerstwa Finansów (dane poniżej). Z roku na rok wzrasta również wysokość dochodów z tytułu podatku od nieruchomości (7.762.542,45 zł w 2023 r.).

Dochody budżetowe Gminy z tytułu udziału w PIT oraz CIT

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Udziały od osób fizycznych	13.197.821 zł	15.409.848 zł	16.600.674 zł	17.775.601 zł	14.405.077 zł
Udziały od osób prawnych	158.070 zł	157.760 zł	285.430 zł	217.760 zł	751.982 zł

W 2023 r. gmina uzyskała dotacje na realizację zadań w wysokiej kwocie 6.553.969 zł (co stanowiło 13% dochodów budżetowych 2023 r.).

Na dzień 31 grudnia 2023 r. budżet 2023 roku zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 6.230.754 zł, a osiągnięto wynik -207.370 zł. Wynik operacyjny (inaczej nadwyżka operacyjna) Gminy Kłodawa na koniec 2023 r. wyniosła 8.993.996zł. Jest to znakomity rezultat, potwierdzający, że gmina osiągniętymi dochodami bieżącymi pokrywa wydatki bieżące. Co więcej, z ww. kwoty pozostają jeszcze środki na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i na wydatki majątkowe (inwestycyjne). Niemniej jednak niższa kwota nadwyżki w porównaniu do 2021 i 2022 wynika ze zmniejszonych udziałów w podatkach od osób fizycznych uzyskanych z Ministerstwa Finansów w 2023 roku.

Nadwyżka operacyjna w latach 2019-2023z złotych

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Nadwyżka operacyjna	10.941.569	9.356.747	13.552.248	8.993.996	6.230.754

Na podstawie nadwyżki operacyjnej oblicza się indywidualny wskaźnik zadłużenia. Im większa nadwyżka, tym większy wskaźnik spłaty długu. Gmina Kłodawa jako jedna z nielicznych gmin lubuskich osiąga bardzo wysoki ww. wskaźnik. Oznacza to, że posiada zdolność do spłaty zaciągniętego długu, ale również możliwości dalszego zadłużania się bez obawy o stratę płynności finansowej. Indywidualny wskaźnik zadłużenia Gminy Kłodawa w 2023 r. wynosił tylko 4,50 % (przy max. 28,87 %).

Analiza realizacji wydatków budżetowych (wg działów klasyfikacji budżetowej wskazuje, iż największy udział w strukturze wydatków mają nakłady na oświatę i wychowanie, które w 2023 r. wynosiły aż 18.259.517 zł (41,36 %). Na drugim miejscu znajdują się wydatki na administrację publiczną w kwocie 7.699.747 co stanowi 17,44 % wydatków. Natomiast na trzecim miejscu znajdują się nakłady na rodzinę w łącznej w kwocie 5.020.300 zł.

Realizacja planu wydatków budżetowych w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wydatki
Rolnictwo i łowiectwo	726.653,08
Transport i łączność	2.907.644,72
Turystyka	155.005,72
Gospodarka mieszkaniowa	408.585,78
Działalność usługowa	184.659,98
Administracja publiczna	7.699.747,33
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	84.471,00
Obrona narodowa	4.800,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	577.216,03
Obsługa długu publicznego	400.594,65
Oświata i wychowanie	18.259.517,74
Ochrona zdrowia	278.248,51
Pomoc społeczna	2.977.353,18
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	592.155,80
Edukacyjna opieka wychowawcza	106.230,51
Rodzina	5.020.300,75
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.774.043,07
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.822.584,28
Kultura fizyczna	162.639,42
Razem wydatki ogółem:	44.142.451,55 zł

3.3. WYKONANIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH

Wydatki bieżące Gminy Kłodawa w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 44.142.451,55 zł. Natomiast wysokość wydatków inwestycyjnych, podobnie jak w latach ubiegłych ukształtowała się na wysokim poziomie 11.073.914,75 zł.

W ramach tych środków zrealizowane zostały m.in. następujące przedsięwzięcia:

- Sieć wodociągowa w Różankach Szklarni, dokumentacja projektowa dotycząca wodociągu w Rybakowie przy ulicy Dębowej oraz opracowanie aktualizacji kosztorysu inwestorskiego dotyczącego budowy sieci w łącznej kwocie 76.253,85 zł,
- Zakup 20 wodomierzy w kwocie 5.536,60 zł,
- Zakup materiałów do budowy sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Klonowej i Śliwkowej w Chwałęcicach oraz w Kłodawie w działce 446/6 w łącznej kwocie 28.160,94 zł,
- Modernizacja dróg powiatowych, tj. przebudowa drogi w Wojcieszycach w łącznej kwocie 39.852 zł, modernizacja drogi w Santocku w kwocie 290.615,71 zł oraz budowa chodnika w Chwałęcicach w kwocie 21.994,77 zł,
- Modernizacja i budowa dróg gminnych, tj. budowa chodnika przy ul. Jeziornej w Kłodawie, ulicy Polnej, Jagodowej, Nefrytowej, Irysowej, Wiosennej w Kłodawie; Leśnej w Chwałęcicach, Brzozowej w Zdroisku, Dębowej i Pogodnej w Santocku, Myśliwskiej w Różankach - w łącznej kwocie 2.084.245,11 zł,

- Modernizacja i budowa dróg gminnych dofinansowanych z programów rządowych, tj. rozbudowa drogi gminnej ul. Szkolna w Kłodawie w wysokości 833.680,18 zł i przebudowa ul. Leśnej w Chwałęcicach w kwocie 1.104.502,05 zł,
- Modernizacja i budowy dróg wewnętrznych, tj. przebudowa ulicy Polnej w Wojcieszycach i drogi Łośnie w łącznej kwocie 381.148,94 zł,
- Opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy ścieżek rowerowych w kwocie 184.500 zł,
- Zamieniono nieruchomość gminną dz. 1027/4 w kwocie 16.236 zł,
- Zakupiono samochód ciężarowy VOLVO numer rejestracyjny FG 5776G, notebook i tablet w łącznej kwocie 37.723,70 zł,
- Budowa remizy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Łośnie w wysokości 766.471,65 zł,
- Napisy i herb na budynku OPS Santocko w kwocie 17.600 zł,
- Modernizacja pokrycia dachowego oraz modernizacja pomieszczeń w szkole podstawowej w Kłodawie w kwocie 499.817,89 zł oraz przebudowa budynku szkoły podstawowej w Różankach (dofinansowanie z Polskiego Ładu) w kwocie 3.448.258,06 zł,
- Lampy do hali sportowej SP Różanki w kwocie 38.000 zł,
- Zakupiono elementy placów zabaw dla Zdroiska, Santoczna i Wojcieszyc w łącznej kwocie 33.210 zł,
- Zmodernizowano kotłownię gazową w remizie strażackiej w Kłodawie w kwocie 11.200 zł,
- wykonano drzwi wejściowe w gminnym Żłobku w kwocie 33.140 zł,
- montaż lamp oświetleniowych w różankach przy ul. Piaskowej, w Chwałęcicach przy ul. Olchowej i Mironicach – w łącznej kwocie 33.154 zł,
- zakupiono elementy placów zabaw dla Santocka i wykonano wiatę dla Łośna w łącznej kwocie 21.544,82 zł,
- zagospodarowano teren rekreacyjny poprzez budowę siłowni zewnętrznej i wiaty rekreacyjnej oraz zakupiono i zamontowano małą architekturę w Kłodawie w łącznej kwocie 196.514,71 zł,
- zbudowano plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w Łośnie w kwocie 169.076,54 zł,
- zamontowano klimatyzację w Sali wiejskiej w Chwałęcicach, kocioł c.o. w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Wojcieszycach, centralne ogrzewanie w świetlicy wiejskiej w Santocznie w kwocie 90.947 zł,
- modernizacja szatni i toalet w WKS Róża Różanki w łącznej kwocie 99.560,44 zł,
- zakup i montaż wiaty stadionowej na boisko w Wojcieszycach w wysokości 58.385,85 zł,
- modernizacja boiska w Kłodawie w kwocie 430.584,48 zł,
- zakupiono traktorek do pielęgnacji boiska w Kłodawie w kwocie 22.000 zł.

Realizacja tak dużej liczby zadań inwestycyjnych wskazuje, iż Gmina Kłodawa od lat jest prorozwojowa i największy nacisk kładzie na inwestycje, które poprawiają komfort życia jej mieszkańców.

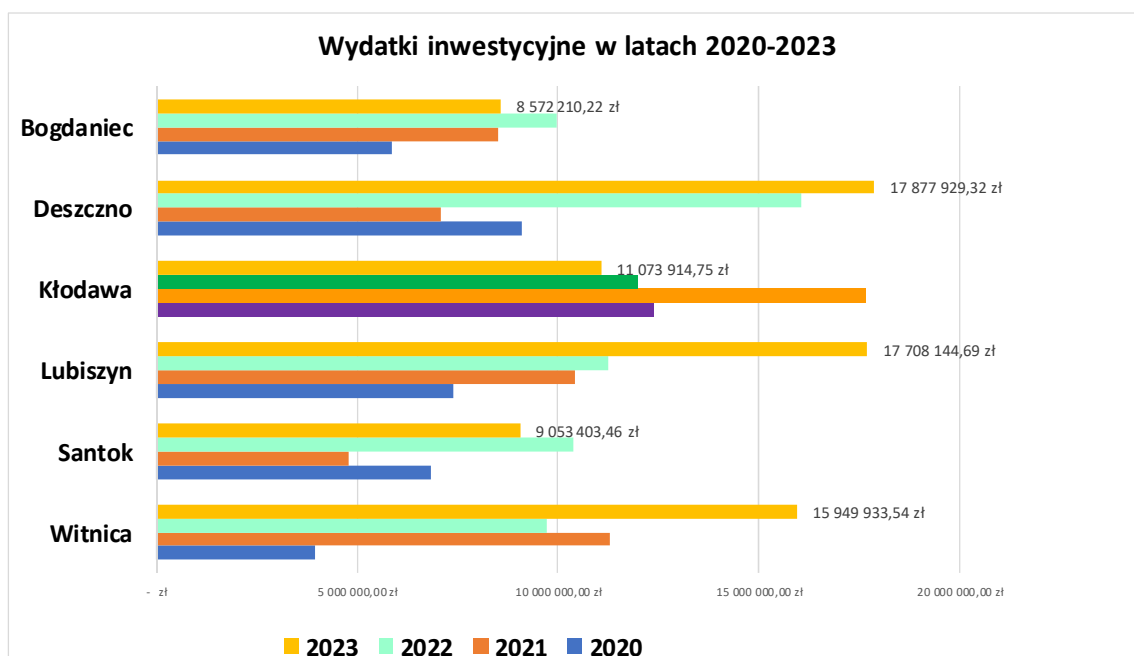
3.4. GMINA KŁODAWA NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN WIEJSKICH POWIATU GORZOWSKIEGO

Sytuacja finansowa Gminy Kłodawa na tle innych gmin wiejskich z powiatu gorzowskiego kształtuje się bardzo dobrze. Wyniki budżetowe osiągnięte przez samorządy w ubiegłym roku przedstawione zostały w poniższej tabeli.

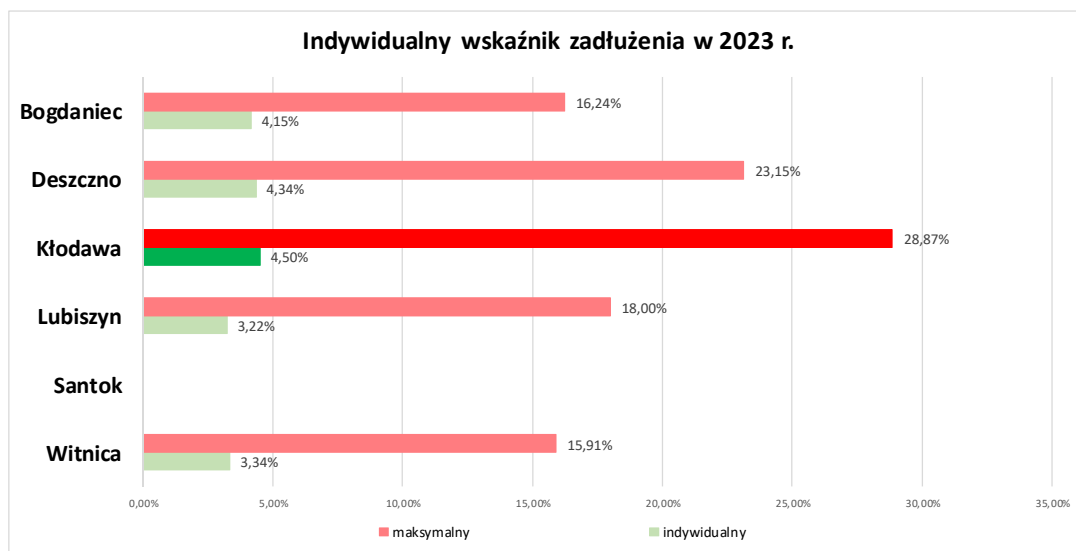
Dane budżetowe gmin wiejskich z powiatu gorzowskiego za 2023 rok

Wyszczególnienie	Dochody	Wydatki	Nadwyżka /deficyt	Zadłużenie
Bogdaniec	43 429 069 zł	44 792 854 zł	- 1 363 785zł	5 300 510 zł
Deszczno	64 769 081 zł	61 800 180 zł	2 968 901 zł	2 457 222 zł
Kłodawa	55 009 001 zł	44 142 451 zł	10 866 550 zł	5 320 549 zł
Lubiszyn	45 009 396 zł	53 736 392 zł	- 8 726 996 zł	8 665 603 zł
Santok	58 957 364 zł	56 922 499 zł	2 044 865 zł	20 531 558 zł

Wydatki inwestycyjne gmin z terenu powiatu gorzowskiego

Poziom zadłużenia jednostek sektora finansów publicznych stanowi istotny element zarządzania finansami tych jednostek oraz planowania obecnych i przyszłych działań zarówno inwestycyjnych, jak też bieżących. Indywidualny wskaźnik zadłużenia Gminy Kłodawa świadczy o bardzo rozsądnym gospodarowaniu środkami publicznymi, szczególnie w kontekście sytuacji gospodarczej w Polsce.

3.5. PODMIOTY GOSPODARUJĄCE MIENIEM GMINNYM

Gmina Kłodawa jako jednostka samorządu terytorialnego, posiadająca status gminy wiejskiej, realizuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy Kłodawa oraz innych gminnych jednostek organizacyjnych, którym powierzono dysponowanie mieniem komunalnym. Zakres i zasady działania urzędu określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Kłodawa. Natomiast cele i zadania gminnych jednostek organizacyjnych określają poszczególne statuty. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku zadania Gminy Kłodawa realizowały jednostki organizacyjne działające w formach:

- jednostek budżetowych,
- instytucji kultury.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków, zwany „planem finansowym jednostki budżetowej”.

Na koniec 2019r. Zakład Komunalny Gminy Kłodawa został wcielony do struktur Urzędu Gminy Kłodawa (powstał nowy Referat Gospodarczy).

W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku w formie jednostek budżetowych działały następujące jednostki organizacyjne Gminy Kłodawa:

- Jednostki budżetowe Gminy Kłodawa:
  - Urząd Gminy Kłodawa, 66-415 Kłodawa ul. Gorzowska 40,
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie, 66-415 Kłodawa ul. Kościelna 10,
  - Przedszkole Publiczne w Kłodawie, 66-415 Kłodawa ul. Wojcieszycza 7,
  - Publiczne Przedszkole w Wojcieszycach z oddziałem zamiejscowym w Różankach, 66-415 Wojcieszycze ul. Osiedlowa 6,
  - Szkoła Podstawowa w Kłodawie, 66-415 Kłodawa ul. Szkolna 1,
  - Szkoła Podstawowa w Różankach, 66-415 Różanki ul. Dębowa 3,
  - Żłobek Gminny w Kłodawie, 66-415 Kłodawa ul. Wojcieszycza 7.
- Instytucje kultury Gminy Kłodawa:

- Gminny Ośrodek Kultury w Kłodawie z/s w Wojcieszycach, 66-415 Wojcieszycy ul. Wspólna 45,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kłodawie, 66-415 Kłodawa ul. Jeziorna 8.
- Pozostałe jednostki Gminy Kłodawa:
  - Warsztaty Terapii Zajęciowej, 66-415 Chwałęcice ul. Lipowa 38.

Użytkownikami składników mienia gminnego oraz dysponentami środków z gminnego budżetu są również jednostki pomocnicze gminy, czyli sołectwa. Każde z nich dysponuje świetlicą (salą wiejską) oraz przyległym terenem, zaś w przypadku sołectwa Kłodawa jest to wydzielona część budynku Gminnego Centrum Kultury. W sołectwie Różanki Szklarnia świetlica zlokalizowana jest w budynku wielorodzinnym. W ubiegłym roku w Santocznie został oddany do użytku nowy budynek świetlicy wiejskiej.

Mieniem komunalnym, zgodnie z art. 43 ustawy o samorządzie gminnym, jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw. W skład mienia Gminy na 31.12.2023 roku wchodziło 414,2944 ha gruntów. Z tego powierzchnia 2,5120 ha znajduje się w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych, 0,5 ha w użyczeniu jednostkom OSP, 6,88 ha w użyczeniu klubom sportowym, 0,13 ha w użyczeniu Gminnemu Ośrodkowi Kultury, 6,18 ha wydzierżawiono dla PWiK, 0,12 ha w użyczeniu PWiK. Grunty o powierzchni 1,9544 ha przekazano w trwałą zarząd lub użytkowanie placówkom oświatowym.

Majątek Gminy Kłodawa w 2023 r. w ujęciu wartościowym

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022r.	Stan na 31.12.2023r.
Budynki i budowle	46.160.911,19 zł	46.160.911,19 zł
Urządzenia komunalne	9.057715,82 zł	9.057715,82 zł
Grunty	52.238.978,46 zł	52.388.698,91 zł
Drogi	45.891.028,34 zł	45.891.028,34 zł
Udziały Gminy w spółce PWiK w Gorzowie Wlkp.	24.855.500,00 zł	24.855.500,00 zł
Udziały Gminy w Gorzowskim Ośrodku Technologicznym	5.000,00 zł	5.000,00 zł
Środki trwałe z grupy 3-8, pozost. środki trwałe	12.592.375,69 zł	12.592.375,69 zł
Środki trwałe w budowie	2.320.816,35 zł	2.320.816,35 zł

Największy udział w ogólnej powierzchni gruntów komunalnych Gminy Kłodawa posiadają drogi oraz grunty orne o łącznej powierzchni ponad 250 ha. W 2023r. zbyto łącznie z zasobu Gminy Kłodawa grunty o wielkości 0,7711 ha. Natomiast nabyto lub przejęto z mocy prawa na cele publiczne łącznie 1,8145 ha gruntów, głównie pod drogi.

Gmina Kłodawa posiada udziały w Gorzowskim Ośrodku Technologicznym, którego celem działania jest współpraca z jak najliczniejszą grupą przedsiębiorstw, rozwój współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami otoczenia biznesu oraz uczelniami. Idea Parku Naukowo-Przemysłowego w Gorzowie Wlkp. wynika z rozpoznanych potrzeb przemysłu, inteligentnych specjalizacji regionu oraz prognozy rozwoju gospodarki miasta i Aglomeracji Gorzowskiej. Przedsięwzięcie to wpisane jest do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. Interesariusze budowy Parku wypracowali jego formułę, opierającą się na dwóch komplementarnych obszarach: badawczo-wdrożeniowym oraz edukacji zawodowej.

FUNDUSZ SOŁECKI

Fundusz sołecki jest formą budżetu partycypacyjnego na obszarach wiejskich. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które dostępne są wyłącznie dla sołectw i przeznaczone są na przedsięwzięcia poprawiające warunki i jakość życia mieszkańców wsi. Za wskazanie przedsięwzięć finansowanych środkami funduszu sołeckiego odpowiedzialne jest zebranie wiejskie. Instrument ten funkcjonuje w gminie Kłodawa od 2020r. Kwota przypadająca na dane sołectwo uzależniona jest od ilości mieszkańców oraz kwoty bazowej. W 2023r. łącznie do budżetów poszczególnych Sołectw trafiło ok 482 tys. zł.

W roku 2023 roku wykorzystanie środków z Funduszu Sołeckiego kształtowało się następująco:

- sołectwo **Chwałęcice – 62.918,70 zł** (w 2022 roku: 53.999,10 zł);
- sołectwo **Kłodawa – 62.918,70 zł** (w 2022 roku: 55.802,56 zł);
- sołectwo **Łośno – 41.840,94 zł** (w 2022 roku: 37.011,32 zł);
- sołectwo **Mironice – 20.259,82 zł** (w 2022 roku: 17.791,65 zł);
- sołectwo **Różanki – 62.918,70 zł** (w 2022 roku: 55.435,82 zł);
- sołectwo **Różanki Szklarnia – 24.852,89 zł** (w 2022 roku: 27.986,30 zł);
- sołectwo **Rybakowo – 31.773,94 zł** (w 2022 roku: 25.980,94 zł);
- sołectwo **Santocko – 62.918,70 zł** (w 2022 roku: 55.888,17 zł);
- sołectwo **Santoczno – 25.922,50 zł** (w 2022 roku: 23.484,26 zł);
- sołectwo **Wojcieszyce – 62.918,70 zł** (w 2022 roku: 52.724,19 zł);
- sołectwo **Zdroisko – 23.279,92 zł** (w 2022 roku: 19.951,99 zł).

3.6. PREZENTACJA WYBRANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH

W niniejszym punkcie zaprezentowane zostały wybrane przedsięwzięcia inwestycyjne zrealizowane przez Gminę Kłodawa w 2023r. Szczegółowe informacje dotyczące wydatków poniesionych na realizację wszystkich zadań gminnych znajdują się w „Sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Kłodawa za 2023r.”, dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej.

- *Remont pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Kłodawie oraz w Przedszkolu w Różankach*

- *Modernizacja Szkoły Podstawowej w Różankach (realizacja 2023-2024)*

- *Rozpoczęcie przebudowy stacji uzdatniania wody w Łośnie (realizacja 2023-2024)*

- *Rozpoczęcie budowy remizy strażackiej OSP Łośno (realizacja 2023-2024)*

- *Budowa boiska sportowego w Kłodawie*

- *Budowa placu zabaw w Łośnie*

- *Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Różankach*

- *Przebudowa ulicy Wiosennej i Jagodowej w Kłodawie*

- *Przebudowa ulicy Leśnej w Chwałęcicach*

- Dokumentacja projektowa remontu świetlicy wiejskiej w Rybakowie i budowy wodociągu w ul. Dębowej w Rybakowie

- Przebudowa ulicy Dębowej i Pogodnej w Santocku

- Przebudowa ulicy Jałowcowej i utwardzenie kruszywem ulicy Orzechowej w Rybakowie

- Przebudowa ulicy Letniskowej w Santocznie

- *Przebudowa ulicy Zdrojowej w Zdroisku*

- *Przebudowa ulicy Polnej w Wojcieszycach*

- *Aplikowanie o budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Mironice i Kłodawa*

- *Rozbudowa sieci wodociągowej w Różankach Szklarnia.*

3.7. INFORMACJA DOTYCZĄCA POZYSKIWANIA ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH

Tytuł projektu	Nazwa Programu	Dofinansowanie	Okres realizacji
Modernizacja bazy piłkarskiej w Różankach	Lubuska Baza Sportowa	42 700 zł	2023
Remont infrastruktury rekreacyjnej przy jeziorze Kłodawskim	Lubuska Baza Turystyczna	85 500 zł	2023
Remont kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Wojcieszycach- etap I	Polski Ład- Zabytki	142 100 zł	2024
Remont dachu Kościoła Parafialnego pw. Matki Bożej Różańcowej w Kłodawie	Polski Ład- Zabytki	686 000 zł	2024
Przebudowa i rozbudowa budynku po byłym przedszkolu na potrzeby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie.	Polski Ład- nabór VI PGR	2 000 000 zł	2023
Remont budynku Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kłodawie	Lubuski Fundusz Samorządowy	250 000 zł	2023
Remont świetlicy wiejskiej w Rybakowie	Polski Ład- nabór VIII	2 000 000 zł	do 2025
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w m. Kłodawa i Mironice	Polski Ład- nabór VIII	7 600 000 zł	do 2025
Remont kościoła pw. Św. Stanisława Kostki w Różankach	Polski Ład-Zabytki II	900 000 zł	2024
zakup ubrań specjalnych- szt.7.	Budżet Woj. Lubuskiego na dof. Zadań własnych gm z zakresu ochrony przeciwpożarowych-	30 000 zł	2023
dokumentacja techniczna budowy ścieżki rowerowej w miejscowości Kłodawa (wzdłuż rzeczki Kłodawka)	Budżet Woj. Lubuskiego na dof. Zadań własnych gm z zakresu zadań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej na terenie woj. lubuskiego.	146 000 zł	2023
Remont ul. Polnej w Kłodawie	LUW: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	175 334 zł	2023
Remont ul. Dębowej w Santocku	LUW: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	254 562 zł	2024
Budowa ul. Nefrytowej w Kłodawie	LUW: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	128 051 zł	2024
Zabawa bez barier- integracyjny plac zabaw w Santocku.	PEFRON	535 983,91 zł	2024
Wspólna odporność na polsko-niemieckim obszarze powiązań dzięki straży pożarnej w regionie Odry i Warty: DE: Resilienz Oder-Warthe	Interreg Va 2021-2027	34 003,20 €	2 lata
Program usuwania AZBESTU na terenie gminy Kłodawa	WFOŚiGW	7 828,80 zł	2023
Obóz letni w Lipach	Polsko-Niemiecka współpraca młodzieży	43 800 zł	2023
Modernizacja Oświetlenia Ulicznego	Polski Ład - Rozświetlona Polska	676 400 zł	po 2025
Stop przemocy domowej! Akcja Informacyjna KGW z terenu gminy Kłodawa	Fundusz Sprawiedliwości, Ministerstwo Sprawiedliwości	19 980 zł	2023
Zapewnienie cyberbezpieczeństwa i ochrony informacji Gminy Kłodawa	Cyberbezpieczny Samorząd	541 800,04 zł	2 lata
Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze	83 430 zł	2024
Czyste Powietrze	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze	35 000 zł	2023
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) Urząd Mar-	92 921 zł	2023

szałkowski Woj. Lubuskiego			
PO RYBY	Program Operacyjny RYBY	143 258 zł	2023

Współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

Gmina Kłodawa w 2021 zawarła porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze dotyczące funkcjonowania na terenie gminy Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze oraz prowadzenia działań promocyjnych na terenie gminy. Realizacja programu pozwoliła na dopłaty do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych.

Stan wdrażania Programu Czyste Powietrze (stan na 30.12.2023 r.)

Gmina	Liczba złożonych wniosków [szt.]	Liczba zawartych umów o dofinansowanie [szt.]	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć [szt.]	Kwota wypłaconych dotacji dla przedsięwzięć z terenu Gminy Kłodawa
Kłodawa	222	205	118	3.132.973 zł

Współpraca transgraniczna

Wspólnie z naszym niemieckim parterem, gminą Seelow Land, realizujemy projekty w ramach Współpracy Transgranicznej o charakterze kulturowym, sportowym czy rekreacyjnym. Przy udziale Gminnego Ośrodka Kultury w Kłodawie, Gminnej Biblioteki, Ośrodka Pomocy Społecznej a także naszych lokalnych stowarzyszeń w 2023 roku przeprowadziliśmy wspólnie cztery projekty w ramach Funduszu Małych Projektów Euroregionu Pro Europa Viadrina. Były to: Kongres sołectw, Zawody wędkarskie, Zawody strażackie Kłodawska Majówka,. Dofinansowanie wszystkich projektów wyniosło ok 85% koszt kwalifikowalnych.

Współpraca w ramach Lokalnych Grup Działania

Gmina Kłodawa jest członkiem dwóch Lokalnych Grup Działania. Pierwszą z nich jest LGD Kraina Szlaków Turystycznych, w ramach której zarówno gmina, stowarzyszenia czy przedsiębiorcy mogą wnioskować o dofinansowanie projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W roku 2023 Gminą Kłodawa zrealizowała projekt pn. Zagospodarowanie terenu rekreacji poprzez budowę siłowni zewnętrznej i wiaty rekreacyjnej oraz zakup i montaż małej architektury rekreacyjnej w miejscowości Kłodawa, na realizację, którego otrzymało dofinansowanie w wysokości 92 921 zł.

Drugą grupą jest Rybacka Lokalna Grupa Działania Pojezierze Dobiegniewskie za pośrednictwem, której realizowane są projekty w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze. Zarówno gmina, stowarzyszenia jak i przedsiębiorcy mogą się ubiegać o dofinansowanie swoich projektów. W roku 2023 Gmina Kłodawa zrealizowała projekt pn. Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w miejscowości Łośno, na które otrzymała dofinansowanie w wysokości 143 258 zł.

CZEŚĆ IV. INFORMACJE O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

4.1. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY KŁODAWA

Rada Gminy Kłodawa uchwałą nr XX/152/16 z dnia 14.09.2016r. przyjęła Strategię zrównoważonego rozwoju Gminy Kłodawa – aktualizacja na lata 2016-2025. Dokument ten jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą, określającym wizję i strategiczne kierunki rozwoju samorządu gminnego. W pracy władarzy Gminy Kłodawa najistotniejsza jest realizacja zasad zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju wszystkich sołectw, prowadzącego w konsekwencji do poprawy jakości życia mieszkańców i szeroko rozumianego rozwoju lokalnego.

Strategia zawiera zestawienie celów oraz przedsięwzięć charakteryzujących się zróżnicowanym znaczeniem w osiągnięciu docelowej wizji rozwoju Gminy. Trzeba zauważyć, że mało realne w praktyce jest wdrożenie wszystkich planowanych działań równocześnie, dlatego muszą one być rozłożone w czasie.

Należy stwierdzić, również na podstawie Raportów o stanie gminy z lat poprzednich, iż w bardzo dużym stopniu zrealizowane zostały w ostatnich latach wszystkie 3 cele strategiczne:

- zbudowanie konkurencyjnej gospodarki;
- wzmocnienie potencjału rozwojowego społeczności lokalnej;
- ukształtowanie ładu przestrzennego oraz zachowanie środowiska przyrodniczo-kulturowego.

W 2022 roku rozpoczęto prace zmierzające do opracowania nowej Strategii Rozwoju Gminy Kłodawa na lata 2023-2033, która będzie stanowiła jeden z dokumentów bazowych, umożliwiających aplikowanie o środki unijne, zarówno na projekty infrastrukturalne, jak i społeczne. Nowa strategia powstała w oparciu o ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która w znowelizowanej formie weszła w życie 15 listopada 2020 oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz udziale społeczeństwa w ochronie i ocenach oddziaływania na środowisko.

Oczekiwane rezultaty, jakie powinny być osiągnięte dzięki realizacji nowej Strategii, to m.in. wykreowanie wizerunku Gminy Kłodawa jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, współtworzonego przez mieszkanki i mieszkańców współpracujących z organami gminy dla poprawy jakości życia, a także cechującego się silnym ekonomicznym i społecznym rozwojem.

4.2. POLITYKA PRZESTRZENNA

Z zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika władztwo planistyczne Gminy. Podstawowymi dokumentami określającymi politykę przestrzenną gminy Kłodawa są: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kłodawa (przyjęte uchwałą Rady Gminy nr LIV/474/2023 z dnia 27.09.2023 r.) oraz Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Kłodawa – aktualizacja na lata 2016-2025. Opracowania te kompleksowo określają cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania gminy.

Na terenie Gminy Kłodawa obowiązują 53 plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące swoją powierzchnią około 8844,72 ha, tj. 37,7% powierzchni gminy. Obowiązujące plany dotyczą niżej wymienionych miejscowości:

- 4 - miejscowości Chwałęcice,
- 22 - miejscowości Kłodawa,
- 3 - miejscowości i obręb Łośno,
- 1 - obręb Mironice,
- 3 - miejscowości Różanki,
- 2 - miejscowości Rybakowo
- 6 - miejscowości i obręb Santocko
- 8 - miejscowości i obręb Wojcieszycy
- 2 - miejscowości Zdroisko
- 1 - przebiegu gazociągu w/c na terenie obrębów Kłodawa i Wojcieszycy
- 1 - przebiegu gazociągu w/c (DN 300 relacji Witnica – Gorzów Wielkopolski – Kłodawa) na terenie obrębów Santocko, Mironice i Kłodawa.

W trakcie opracowania znajduje się 5 planów:

- dwa dla obrębu Kłodawa,
- dla obrębu Łośno,
- dla obrębu Różanki,
- dla obrębu Chwałęcice,

Opracowywane plany zagospodarowania przestrzennego, obejmują swoją powierzchnią około 3350 ha.

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, inwestycje mogą być realizowane w drodze decyzji o ustaleniu warunków zabudowy bądź też decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. O zainteresowaniu przyszłych inwestorów obszarem Gminy Kłodawa może świadczyć liczba wydanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz wypisów, wyrysów i zaświadczeń o przeznaczeniu terenu. W roku 2023 zostało wydanych 60 takie decyzje oraz 16 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W większości decyzje o warunkach zabudowy dotyczyły budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

4.3. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zapewnienie opieki nad zabytkami przez lokalne władze ma odmienny charakter od działań podejmowanych przez indywidualnych właścicieli zabytków. To na właścicielu ciąży obowiązek dbania o utrzymanie obiektów zabytkowych w jak najlepszym stanie. Według ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podstawową rolę w zarządzaniu dziedzictwem kulturowym na danym terenie odgrywają gminy. Rada Gminy Kłodawa uchwałą nr XXVIII/254/2021 z dnia 2 czerwca 2021r. przyjęła Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kłodawa na lata 2021-2024.

4.4. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kłodawa opracowany został w 2015 roku i przyjęty uchwałą nr XV/115/2016 Rady Gminy Kłodawa z dnia 23.03.2016r. (aktualizacje uchwały nr: XVII/134/16 oraz nr XXVIII/221/17). Dla opracowania uzyskano pozytywne opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kłodawa oraz zaproponowane aktualizacje zostały pozytywnie zaopiniowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Perspektywę obowiązywania dokumentu ustalono do roku 2020.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kłodawa (PGN) jest dokumentem strategicznym, który wyznacza kierunki dla gminy w zakresie działań w takich obszarach jak: transport prywatny, publiczny transport niskoemisyjny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, budownictwa mieszkalnego, zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. W ujęciu lokalnym zadaniem PGN jest uporządkowanie i organizacja działań sprzyjających obniżeniu emisji zanieczyszczeń, dokonanie oceny sytuacji w zakresie emisji gazów cieplarnianych, wraz ze wskazaniem tendencji rozwojowych oraz dobór działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości. Ponadto celem opracowania jest analiza możliwych do podjęcia działań, których realizacja będzie prowadzić do zmian struktury użytkowanych nośników energetycznych, a także zmniejszenia zużycia energii, co doprowadzić ma do stopniowego obniżania emisji CO₂. Opisany cel jest zbieżny z aktualną polityką energetyczną i ekologiczną gminy Kłodawa oraz jest wynikiem dotychczasowych działań władz samorządowych. Dzięki uchwaleniu PGN gmina Kłodawa ma możliwość ubiegania się o dofinansowanie szeregu działań w ramach środków unijnych. Obecnie trwa procedura związana z przygotowaniem takiego dokumentu na kolejne okresy finansowania.

4.5. WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy, nałożonym ustawą z dnia 21 czerwca 2001r o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowych zasobach gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Kłodawa na lata 2021-2026 został przyjęty uchwałą nr XXXIII/302/2021 Rady Gminy Kłodawa.

Gmina na koniec 2023 r. dysponowała łącznie 19 lokalami mieszkaniowymi, w tym 10 w budynkach stanowiących własność gminy, 6 w budynkach wspólnot mieszkaniowych oraz 3 w budynkach tzw. małych wspólnot (do 7 mieszkań). Stan techniczny lokalowego zasobu gmi-

ny jest zróżnicowany i uzależniony głównie od wieku budynków, w których zlokalizowane są poszczególne mieszkania. Prawie 50% lokali znajduje się w średnim stanie technicznym (wymagane bieżące naprawy poszczególnych elementów w najbliższych 10-ciu latach). Dwa lokale znajdują się w budynkach po kapitalnym remoncie. W kolejnych 6 lokalach należy wykonać drobne naprawy (stan dobry). Trzy lokale wymagają gruntownych prac remontowych. Według danych z ewidencji ludności na koniec 2023 r. w lokalach wchodzących w skład zasobu gminy zameldowanych było łącznie 81 osób. Stan zadłużenia w opłatach za czynsz w lokalach mieszkaniowych gminy na 31.12.2022 r. wynosił ponad 50 tys. zł. Wśród mieszkańców lokali komunalnych i socjalnych 6 rodzin nie zalega z opłatami za czynsz. W stosunku do osób zalegających z opłatami prowadzone są komornicze postępowania egzekucyjne.

4.6. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt do zadań własnych gminy należy m.in. zapobieganie bezdomności zwierząt. Podstawę realizacji zadania stanowi uchwała nr XXXVII/328/2022 Rady Gminy Kłodawa z dn. 29 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kłodawa.

Dokument ten zawiera wskazanie 8 głównych zadań przewidzianych do realizacji, a mianowicie:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku,
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
- opieka nad wolno żyjącymi kotami,
- odławianie bezdomnych zwierząt,
- sterylizacja albo kastracja zwierząt,
- usypianie ślepych miotów,
- zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W ramach tego programu zawarto umowy:

- z Fundacją „Zawsze Razem” (schronisko Choszczno na wyłapywanie i opiekę nad zwierzętami bezdomnymi. Koszt usług wyniósł łącznie: 43.641 zł,
- z firmą „Goniuch-Pińczak Agnieszka Pińczak Mirosław Sp. p. Gabinet Weterynaryjny” na opiekę weterynaryjną zwierząt bezdomnych. W ramach tej umowy udzielono pomocy zwierzętom kosztem 37.706 zł, w tym sterylizacja: 12.400 zł.

Dnia 1.01.2023r. w schronisku przebywało 6 psów. W ciągu ubiegłego roku do schroniska przekazano 5 psów. Do adopcji przekazano 4 psów. Pod opieką schroniska na dzień 31.12.2023r. znajdowało się 8 psów.

Zadanie polegające na zapewnieniu opieki wolno żyjącym kotom realizowane było przy pomocy społecznych opiekunów. Koszty związane z dokarmianiem tych zwierząt wyniosły 5.000 zł (zakup karmy przekazanej społecznym opiekunom kotów wolno żyjących). Dokarmieniem objęto około 61 koty wolnożyjące.

W ramach działań prewencyjnych, realizowanych przez Straż Gminną oraz pracowników Urzędu Gminy Kłodawa, w 2023 r. przeprowadzano 8 interwencje - kontrole w zakresie sprawowania przez właścicieli opieki i nadzoru nad zwierzętami domowymi oraz gospodarskimi. (w 2023r. 24 interwencje) w stosunku do ubiegłego roku odnotowano spadek interwencji

W ramach działań edukacyjnych prowadzone były zajęcia mające pogłębić wiedzę na temat humanitarnego traktowania zwierząt oraz nauczyć prawidłowych postaw i zachowań człowieka wobec zwierząt.

W ubiegłym roku w ramach działań podejmowanych przez tut. urząd 11 psów wróciło do swoich właścicieli (jeszcze przed przekazaniem zwierzęcia do schroniska).

4.7. PROGRAM USUWANIA AZBESTU

Podstawą prawną realizacji przez samorząd zadań związanych z usuwaniem szkodliwych wyrobów zawierających azbest jest uchwała Rady Gminy Kłodawa z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów dla Gminy Kłodawa”, którego ramy czasowe określono na lata 2009-2032. Od 2010 r. systematycznie realizowane są przy współudziale mieszkańców przedsięwzięcia z zakresu utylizacji starych pokryć dachowych, zawierających szkodliwy azbest.

Gmina Kłodawa realizuje Program usuwania azbestu poprzez demontaż, transport oraz utylizację wyrobów zawierających azbest z budynków oraz posesji mieszkańców gminy. Corocznie na ten cel pozyskuje dofinansowanie z WFOŚiGW w Zielonej Górze, który realizuje swój program priorytetowy. Głównym celem podjętych działań jest:

- Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium gminy;
- Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko;
- Działania informacyjne na temat szkodliwego wpływu dla zdrowia i środowiska wyrobów zawierających azbest.

W roku 2023 w ramach Programu WFOŚiGW w Zielonej Górze usunięto i zutylizowano 26,97 Mg (1840,66 m²) wyrobów zawierających azbest z 15 gospodarstw domowych. Na ten cel gmina otrzymała dofinansowanie w kwocie 7 828,80zł (40% kosztów kwalifikowalnych).

4.8. PROGRAM REWITALIZACJI GMINY KŁODAWA

Przyjęty uchwałą nr XXIX/226/17 Rady Gminy Kłodawa z dnia 12 lipca 2017 r. program został przygotowany na podstawie wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju zawartych w opracowaniu Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Jego głównym celem jest wyprowadzanie z kryzysu obszarów zdegradowanych dzięki zwiększeniu udziału mieszkańców w życiu społecznym.

Program został zaktualizowany uchwałą nr XXI/185/20 Rady Gminy Kłodawa z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu Rewitalizacji Gminy Kłodawa na lata 2017-2023 – Aktualizacja”.

W 2023 roku podpisana została umowa na opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji jest Gminny Program Rewitalizacji. Stanowi on płaszczyznę koordynacji różnorodnych działań ukierunkowanych na realizację wizji i osiągnięcie celów rewitalizacji obszaru rewitalizacji. Program rewitalizacji jest niezwykle ważnym dokumentem. Musi on sprostać wymaganiom, jakie związane są z cechami rewitalizacji, jej wielowątkowością, kompleksowością, koniecznością zaangażowania mieszkańców i wielu innych podmiotów, skoordynowaniem pracy różnych ośrodków władzy. Program rewitalizacji porządkuje działania rewitalizacyjne i nadaje całemu procesowi niezbędne ramy formalne

4.9. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

Program ochrony środowiska jest dokumentem określającym cele i zadania administracji państwowej oraz samorządów w zakresie ochrony i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Jego opracowanie wynika z artykułu 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, który zobowiązuje zarządy województw, powiatów i gmin do opracowania programów ochrony środowiska, mających na celu realizację polityki ekologicznej państwa.

Program ochrony środowiska ma za zadanie pomóc w rozwiązywaniu istniejących problemów, a także przeciwdziałać zagrożeniom, które mogą pojawić się w przyszłości. "Program ochrony środowiska dla Gminy Kłodawa do roku 2024 z perspektywą do roku 2028" został przyjęty uchwałą Rady Gminy Kłodawa nr XLIV/370/2022 w dniu 5 października 2022r.

W 2023r. w ramach realizacji założeń programu prowadzono szereg działań zmierzających do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, np. cykliczne akcje sprzątanie świata. W akcje te angażowano nie tylko szkoły i uczniów, ale także dorosłych mieszkańców poszczególnych sołectw. Od wielu lat w poszczególnych sołectwach powstają nowe tereny zielone – nowe nasadzenia drzew i krzewów. Samorząd wspiera finansowo mieszkańców, którzy likwidowali stare, nieekologiczne źródła ciepła.

4.10. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi corocznie uchwalany jest przez Radę Gminy Kłodawa. Zgodnie z art. 5 a pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projekt programu, opracowany w oparciu o wcześniejsze doświadczenia ze współpracy oraz zgłoszone wnioski i uwagi, był konsultowany z organizacjami pozarządowymi zgodnie z przyjętymi procedurami. Do zaproponowanego projektu nie wniesiono uwag.

Celem głównym programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi. Program szczegółowo określa formy możliwej współpracy Gminy Kłodawa z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Odbywa się ona w dwóch równoważnych płaszczyznach: w formie finansowej i pozafinansowej.

Współpraca Gminy Kłodawa z podmiotami Programu dotyczy zadań określonych w art.4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, w szczególności ustawowych zadań gminy realizowanych odpowiednio do terytorialnego zakresu działania Gminy Kłodawa, w następujących dziedzinach:

- a) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu;
- b) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- c) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;

- d) turystyki i krajoznawstwa;
- e) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- f) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- g) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- h) pomocy ofiarom katastrof lub klęsk żywiołowych;
- i) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- j) wypoczynku dzieci i młodzieży;
- k) działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- l) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

W myśl obowiązujących przepisów prawa, gmina nie może finansować działalności poszczególnych organizacji pozarządowych. Powinna natomiast wyznaczać obszary życia publicznego oraz określać zadania, których realizacja we współpracy z organizacjami pozarządowymi będzie bardziej skuteczna, efektywna i w większym stopniu odpowiadać będzie potrzebom społeczności lokalnej.

Zadania publiczne zlecane są podmiotom biorącym udział w otwartym konkursie ofert na podstawie umów określających szczegółowe zasady realizacji zadań oraz sposób wykorzystania i rozliczenia przyznanych dotacji.

W ramach finansowej współpracy samorządu z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, poza otwartym konkursem ofert, gmina angażuje środki budżetowe w organizację ważnych wydarzeń kulturalnych, społecznych i sportowych w ramach ich współorganizowania.

01 marca 2023 roku rozstrzygnięty został otwarty konkurs ofert na wsparcie w 2023 roku realizacji zadań publicznych w obszarze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób. Otwarty konkurs ofert ogłoszony został przez Wójta Gminy Kłodawa w dniu 24 stycznia 2023 roku. Oferty na realizację zadań publicznych należało złożyć do dnia 14 lutego 2023 roku. W przedmiotowym obszarze wpłynęło 12 ofert. Wszystkie oferty spełniły wymogi formalne oraz podlegały ocenie merytorycznej.

Konkurs podzielono na dwa rodzaje zadań:

1. **wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu** – na realizację zadania przeznaczono 150.000zł. Do zadania przystąpiło 11 organizacji, które złożyły 11 ofert. Wójt Gminy Kłodawa w dniu 1 marca 2023r. przyznał dofinansowanie w wysokości **150.000 zł** na realizację następujących zadań:

Lp.	Nazwa oferenta	Kwota przyznana (PLN)	Kwota I transzy (PLN)	Kwota II transzy (PLN)	Tytuł
1	Wielosekcyjny Klub Sportowy „RÓŻA” Różanki	45 000	25 000	20 000	Zajęcia i przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych organizowane przez WKS Róża Różanki
2	Gminny Klub Piłkarski Kłodawa	24 000	12 000	12 000	Popularyzacja kultury fizycznej w zakresie piłki nożnej wśród mieszkańców

						Gminy Kłodawa. Drużyna seniorów – klasa A w PZPN
3	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Junior” Różanki	11 500	6 000	5 500		Zajęcia treningowe i turnieje dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kłodawa
4	Klub Piłkarski Progres Gorzów Wlkp.	11 500	6 000	5 500		Szkolenie dzieci w piłce nożnej
5	Klub Piłkarski Progres SHR Wojcieszycy	21 500	11 500	10 000		Treningi i udział w rozgrywkach seniorów A klasy
6	Klub Sportowy Kłodawka	2 500	2 500	-		Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kłodawa w Tenisie Stołowym w 2023r.
7	Gminny Klub Sportowy Kłodawa	14 000	7 000	7 000		Grać w piłkę i tańczyć każdy mały w Kłodawie może!
8	Stowarzyszenie pn. Klub Cytryna	2 000	2 000	-		Klub Cytryna – zajęcia sportowe dla mieszkańców gminy Kłodawa jako upowszechnianie kultury fizycznej i integracja środowisk międzypokoleniowych
9	Stowarzyszenie „Nasze Różanki”	1 000	1 000	-		Ćwiczenia rehabilitacyjne – szansą na poprawę zdrowia seniorów
10	Koło Gospodyń Wiejskich z Różanek	1 000	1 000	-		W zdrowym ciele zdrowy duch
11	Uczniowski Klub Sportowy „Chemik Sport Akademia” Gorzów Wlkp.	16 000	8 000	8 000		Zajęcia sportowe dla uczniów w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu: „Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w piłce nożnej kluczem do upowszechniania postaw sportowych, społecznych i zdrowotnych”
SUMA		150 000	82 000	68 000		

Ponadto w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu przyznano granty w łącznej wysokości 10 000,00 zł następującym organizacjom:

Lp.	Nazwa oferenta	Kwota przyznana (PLN)	Kwota wg. rozliczenia (PLN)	Tytuł
1	Stowarzyszenie Klub Tenisa Ziemnego AS z Kłodawy	5 000	5 000	Turniej Tenisa „Pride of Kłodawa 2023”
2	Stowarzyszenie Aktywni Kreatywni	5 000	5 000	Rajd konny szlakami kłodawskich lasów
SUMA		10 000	10 000	

2. pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób – na realizację zadania przeznaczono 5.000,00zł. Do zadania przystąpiła 1 organizacja, która złożyła 1 ofertę na wnioskowaną kwotę 5.000,00zł. Wójt Gminy

Kłodawa w dnia 1 marca 2023r. przyznał dofinansowanie w wysokości 5.000,00 zł na realizację następującego zadania:

Lp.	Nazwa oferenta	Kwota przyznana (PLN)	Kwota wg. rozliczenia (PLN)	Tytuł
1	Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.	5 000	5 000	Zapewnienie miejsc noclegowych dla mieszkańców Gminy Kłodawa
SUMA		5 000	5 000	

Współpraca z lokalnie działającymi stowarzyszeniami polega również na udzielaniu pomocy merytorycznej przy aplikowaniu o środki zewnętrzne, prawidłowej realizacji zadania oraz rozliczeniu wykonanych projektów. W 2023r. udzieliliśmy wsparcia konsultacyjnego kilku organizacjom, które łącznie złożyły około 20 wniosków o dofinansowanie działań na rzecz mieszkańców Gminy Kłodawa z różnych źródeł zewnętrznych.

4.11. POLITYKA ZDROWOTNA

Do zadań własnych gminy należą m.in. zadania w zakresie ochrony zdrowia. W 2023 r. realizowana była szeroko rozumiana profilaktyka zdrowotna, w odniesieniu do celów operacyjnych i zadań ujętych w Narodowym Programie Zdrowia.

Wyszczególnienie (nazwa zadania/program)	Podmiot realizujący zadanie	Liczba osób objętych zadaniem
Przyjaciele Zippiego – Międzynarodowy Program Zdrowia Psychicznego	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	175
„Wokół nas” – działania w zapobieganiu chorobom spowodowanych dymem tytoniowym	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	75
„Zdrowo jemy, nie tyjemy”	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	175
„Zdrowy przedszkolak”	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	175
„Mamo, tato wole wodę”	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	100
„Światowy Dzień Zdrowia”	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	175
„Światowy Dzień Mycia Rąk”	Przedszkole Publiczne w Kłodawie	175
„Owoce i warzywa to witamina żywa”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Różankach	69
„Wiem co jeść, aby być zdrowym”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Różankach	45
„Nie sięgam po papierosy, bo...”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Różankach	153
„Obóz profilaktyczny w Lipach”	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	120
„Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	274
„Jarzynowe śniadanie”	Przedszkole Publiczne w Wojcieszycach z Oddziałem Zamiejscowym w Różankach	115
„Światowy Dzień Owoców i Warzyw”	Przedszkole Publiczne w Wojcieszycach z Oddziałem Zamiejscowym w Różankach	125

„Czyste ręce mamy”	Przedszkole Publiczne w Wojcieszycach z Oddziałem Zamiejscowym w Różankach	125
„Owocowe szaleństwo”	Przedszkole Publiczne w Wojcieszycach z Oddziałem Zamiejscowym w Różankach	46
„Ruch równa się zdrowie”	Przedszkole Publiczne w Wojcieszycach z Oddziałem Zamiejscowym w Różankach	70
„Nałogom mówię NIE”	Przedszkole Publiczne w Wojcieszycach z Oddziałem Zamiejscowym w Różankach	81
„Nie pal przy mnie proszę”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kłodawie	263
„Profilaktyka zażywania środków psychotropowych”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kłodawie	350
Program szkolnej edukacji antynikotynowej „Znajdź właściwe rozwiązanie”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kłodawie	330
„Profilaktyka problemu alkoholowego”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kłodawie	580
„Dzień zdrowia psychicznego”	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kłodawie	550

Jednym z najistotniejszych zadań Gminy z zakresu ochrony zdrowia jest zapewnienie mieszkańcom dostępności do usług medycznych w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia. W 2023 r. podstawową opiekę zdrowotną w gminie Kłodawa zapewniają dwie przychodnie: Przychodnia Lekarza Rodzinnego Jadwiga Lebioda oraz Przychodnia Nikap. Gabinety POZ znajdują się w ośrodkach zdrowia w miejscowościach: Kłodawa, Różanki i Wojcieszycy.

Zgodnie z wytycznymi Narodowego Funduszu Zdrowia świadczenia lekarza POZ obejmują:

- profilaktykę chorób, w tym badania i porady w ramach profilaktyki wieku rozwojowego oraz szczepienia ochronne,
- świadczenia profilaktyki chorób układu krążenia,
- udzielanie porad w leczeniu schorzeń, w tym zapewnienie diagnostyki laboratoryjnej,
- wykonywanie zabiegów w gabinecie zabiegowym i w domu pacjenta,
- orzekanie o stanie zdrowia,
- inne świadczenia wynikające z potrzeb populacji objętej opieką, w tym: kierowanie do poradni specjalistycznych i na leczenie szpitalne, kierowanie na rehabilitację i leczenie uzdrowiskowe, kwalifikowanie do transportu sanitarnego w POZ i wystawianie zleceń przewozów, wystawianie zleceń na realizację świadczeń pozostających w zakresie zadań pielęgniarki POZ, wystawianie zaświadczeń dotyczących stanu zdrowia pacjenta.

Ponadto w ośrodkach zdrowia prowadzone jest leczenie w zakresie stomatologii (NZOZ Poradnia stomatologiczna M-DENT Mateusz Kaja) oraz pediatrii (w ramach POZ). W gabinetach stomatologicznych w Kłodawie oraz w Różankach świadczone są usługi dla pacjentów w ramach kontraktu z NFZ.

Zgodnie z ustawą o opiece zdrowotnej wszystkie dzieci w wieku szkolnym muszą zostać objęte obowiązkową opieką stomatologiczną. Nie ma wymogu, aby gabinety stomatologiczne znajdowały się na terenie szkoły. Gmina posiada stosowne porozumienia z NZOZ Poradnia stoma-

tologiczna M-DENT Mateusz Kaja na świadczenie usług stomatologicznych dla uczniów szkół podstawowych z Kłodawy i Różanek.

W ośrodku zdrowia w Różankach funkcjonuje ponadto prywatny gabinet fizjoterapii i rehabilitacji TATAMI FIZJO-FIT Andrzej Werbski. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym Gmina Kłodawa udostępniła lokal pod funkcjonowanie przychodni rehabilitacyjnej w miejscowości Kłodawa (Centrum Rehabilitacji CERTO Sp. z o.o.), w której oferowane usługi finansowane są w ramach kontraktu z NFZ.

4.12. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Rada Gminy podjęła uchwałę nr XXIV/214/20 w sprawie ustalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok. W dokumencie tym określono działania, jakie zostały podjęte przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 r.

Rodzaj podejmowanych działań:
Udzielanie pomocy osobom uzależnionym
Interwencje w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy
Współfinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego
Podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych przypadkach sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i osobom nietrzeźwym
Realizacji zadań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym (w tym organizacja czasu wolnego)
Inne rekomendowane przez PARPA formy działalności w tym: rozpatrywanie wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób uzależnionych, kierowanie spraw na podstawie opinii biegłych do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp.

Dane dotyczące roku 2023:

- osoby doznające przemocy w rodzinie: 3
- osoby stosujące przemoc w rodzinie: 2
- ilość osób w stanie trzeźwości: 22
- rozmowy/spotkania w ramach udzielania pomocy osobom uzależnionym: 102
- współfinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego: 120 uczestników
- wsparcie finansowe, skierowane do ośrodka uzależnień, z którego korzystają osoby uzależnione z terenu naszej gminy: 1
- wsparcie finansowe ukierunkowane na organizację zajęć o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w świetlicach, placówkach oświatowych – promocja zdrowego stylu życia: 19

4.13. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W 2023r. wydatki w dziale Pomoc społeczna opiewały na kwotę: 2.914.012,15 zł.

Uchwałą nr XXXII/285/2021 z dnia 27 października 2021 r. Rada Gminy Kłodawa ustanowiła *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kłodawa*. (SRPS). Strategia jest dokumentem planistycznym o charakterze programowym z bardzo ważnym elementem procesu planowania i tworzenia, jakim jest zapewnienie aktywnego udziału mieszkańców w jej opracowaniu. Wyznacza ona najważniejsze kierunki działań, wskazuje obszary problemowe, priorytetowe zadania pomagające w przeciwdziałaniu tym problemom w sferze życia społecznego.

W dokumencie opisano siedem głównych celów strategicznych, do których należą:

- I. doskonalenie systemu wspierania rodziny, przeciwdziałanie występującym w niej dysfunkcjom oraz promowanie pozafinansowych form pomocy rodzinie.
- II. poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.
- III. ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez systematyczną profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
- IV. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób jej doświadczających.
- V. wspieranie osób bezrobotnych w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie i ograniczanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.
- VI. ograniczanie zjawiska ubóstwa, w tym zjawiska dziedziczenia ubóstwa oraz tworzenie warunków do adaptacji społecznej grup wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją.
- VII. ochrona zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy oraz prowadzenie działań profilaktycznych w tym zakresie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Pomocy Społecznej ukierunkowana jest na osiągnięcie zaplanowanych celów, które pozwolą wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skutecznie rozwiązywanie problemów mieszkańców Gminy, jak również zapewniający im godne warunki do rozwoju, przyczyniając się tym samym do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

4.14. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2025 dla Gminy Kłodawa został przyjęty 24 lutego 2021r. uchwałą nr XXV/222/2021 Rady Gminy Kłodawa. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie tego zjawiska w Gminie, poprzez:

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 3) zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą;
- 4) podniesienie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie;
- 5) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Założone w Programie cel główny oraz cele szczegółowe zostają osiągnięte poprzez:

- zbieranie i analizę danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie;
- prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie;
- zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy;
- łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej;
- edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie;
- przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań.

W roku 2023 Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej realizował procedurę ochrony ofiar przemocy domowej „Niebieskie Karty”. Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 15 formularzy „Niebieska Karta”, a w tym:

- 15 sporządzonych przez Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp.;

W 2023r. Kontynuowano łącznie 10 „Niebieskich Kart”, w tym:

- 8 procedury założonych w 2022r.

4.15. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Uchwałą nr XXV/221/2021 Rady Gminy Kłodawa z dnia 24 lutego 2021r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kłodawa na lata 2021-2023, którego koordynowanie zlecono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kłodawie. Odbiorcami Programu są przede wszystkim rodziny, które doświadczają trudności w należyтым wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, ale również osoby niepełnoletnie oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz nieletnich i ich rodzin.

Zadaniami gminy z zakresu wspierania rodziny są:

- realizacja systemu wsparcia materialnego dla rodzin z dziećmi;
- wzmacnianie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- świadczenie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych kryzysem;
- profesjonalizacja i integracja działań na rzecz wspierania rodziny z uwzględnieniem pozostawiania nieletnich w środowisku zamieszkania.

Realizując założenia programowe Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie zatrudniał w 2023r. asystenta rodziny, który wspiera rodziny przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków tak, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać oraz przezwyciężać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Typy rodzin wychowujących małoletnie dzieci - 2023

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Łączna ilość osób w rodzinie
Rodziny z dziećmi ogółem,	50	181
w tym o liczbie dzieci:		
1	21	52
2	18	67
3	5	23
4	3	18
5	1	6
6	2	15

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

4.16. WIELOLETNI PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE DOŻYWIANIA

Wieloletni Program Osłonowy w zakresie dożywiania przyjęty został w 2014 r. i zmieniony uchwałą nr II/12/18 Rady Gminy Kłodawa z dnia 7 grudnia 2018 r. Ma on na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, a tym samym wpłynięcie na:

- poprawę poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie realizował wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r. poz. 1007), zmieniony uchwałą nr 246 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach programu realizowano działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania w formie:

- posiłku (dzieciom od 3 r.ż., uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w ustawie o pomocy społecznej),
- świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W ramach programu dofinansowaniem posiłków dla dzieci w placówkach szkolnych i przedszkolnych objętych zostało 57 dzieci i młodzieży. Na ten cel wydatkowano 81.540 zł (natomiast w 2022 r.: 62.468 zł). Uchwałą nr XLVII/420/2023 Rady Gminy Kłodawa z dnia 25 stycznia 2023 r. podwyższono kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w zakresie dożywiania dzieci w wieku od 3 roku życia i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej. Umożliwiło to objęcie kolejnych 3 dzieci bezpłatnymi posiłkami w szkołach i przedszkolach. Wydatkowano na ten cel 3.294 zł. Ponadto w 2023 r. ramach programu przyznano także 809 zasiłków celowych na zakup żywności na kwotę 98.460 zł.

4.17. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie jest jednostką budżetową, której głównym zadaniem jest pomoc osobom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby oraz możliwości, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie objął pomocą 189 rodzin, co daje łącznie 343 osoby (w tym osoby samotnie gospodarujące). Stanowi to około 3,8 % ogółu mieszkańców gminy.

Na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, karty dużej rodziny, działalności asystenta rodziny wydatkowano w 2023r. łącznie: 5.638.325,60zł. Wsparcie finansowane udzielane było w postaci: zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków celowych specjalnych, zasiłków celowych na zakup żywności, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, dowóz dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością do placówek, odpłatność za pobyt w DPS, dodatków mieszkaniowych, składek zdrowotnych, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych.

W ubiegłym roku łączna kwota wydatkowana na świadczenia z pomocy społecznej wyniosła 3.263.219,88 zł.

Powody przyznania pomocy społecznej w 2023 roku

Powody przyznawania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	10	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	20
Bezrobocie	20	38
Niepełnosprawność	98	113
Długotrwała lub ciężka choroba	52	60
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowa-	16	61

dzenia gospodarstwa domowego		
Bezradność w sprawach opiekuńczo--wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	9	25
Bezradność w sprawach opiekuńczo--wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	7	36
Alkoholizm	13	13
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3
Przemoc w rodzinie	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Ubóstwo	64	93

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie (GOPS) realizuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę. Ponadto GOPS realizował zadania zlecone takie jak:

- dodatek osłonowy, który miał na celu zniwelowanie rosnących cen energii, gazu i żywności;
- dodatek węglowy, który przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego;
- jednorazowe świadczenie pieniężne, wypłacane gospodarstwom domowym, u których główne źródło ciepła zasilane jest: peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo skroplonym gazem LPG, albo olejem opałowym;
- dodatek elektryczny dla odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej;
- dodatek gazowy dla odbiorców paliw gazowych w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku gazu. Ustawa przewidywała m.in. dodatek gazowy dla odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych.

Dzięki środkom z Funduszu Pomocy dla Ukrainy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie realizował takie zadania jak:

- wyżywienie dla dzieci i młodzieży w szkole i przedszkolu;
- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę;
- świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy.

Świadczenia w ramach zadań GOPS w 2023r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	Kwota
Zasiłki stałe	44	268.472,02 zł
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	14	23.417,87 zł
Zasiłki okresowe	74	95.807,08 zł
Zasiłki celowe	78	21.213 zł
Zasiłki celowe specjalne	42	19.675,54 zł
Zasiłki celowe na pokrycie skutków klęski żywiołowej	0	0 zł
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	42	356.515,58 zł
Zasiłek celowy na zakup żywności w ramach programu	212	98.460 zł
Posiłki w szkole	57	81.540 zł
Odpłatność za pobyt w DPS	8	418.982,12 zł
Odpłatność za pobyt w pieczy zastępczej	11	124.521,23 zł
Dodatki mieszkaniowe	5	18.725,85 zł
Prace społeczno- użyteczne	0	0 zł

Realizacja zadań zleconych przez GOPS w 2023r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	Kwota
Składki od zasiłków rodzinnych	46	311.641 zł
Dodatki energetyczne	0	0 zł
Zasiłki rodzinne	394	2.643.395 zł
Świadczenie wychowawcze	0	0 zł

Świadczenie wychowawcze 500+ to regularne wsparcie przeznaczone dla rodziców i opiekunów wychowujących dzieci. W roku 2023 GOPS w Kłodawie nie wypłacił żadnych świadczeń na dzieci. Obsługę świadczeń wychowawczych realizuje ZUS.

Zasiłki rodzinne są podstawową formą wsparcia rodzin. W skład katalogu świadczeń wchodzi: zasiłek rodzinny oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie.

W 2023r. wydatkowano 2.643.395 zł na zasiłki rodzinne dla 394 świadczeniobiorców.

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usługi asystenta rodziny, poradnictwa rodzinnego, terapii i mediacji. Ponadto rodzinom wychowującym dziecko niepełnosprawne oferowana jest pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. W roku 2023 w formie asystentury rodzinnej objętych było łącznie 17 rodzin (ale nie równocześnie), którym pomagał 1 asystent rodziny.

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nimi piecza zastępcza w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Koszty przebywania w pieczy zastępczej w roku 2023 ukształtowały się na poziomie 124.521,23 zł. W 2023 roku w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie zapewnia pieczę osobom wymagającym pomocy w formie zapewnienia pobytu w domu pomocy społecznej. Z terenu gminy Kłodawa 8 osób przebywało w placówkach zapewniających całodobową opiekę w miejscowościach: Rokitno, Dobiegniew, Myślibórz, Kamień Wielki, Glińsk oraz w Gorzowie Wlkp. Do końca roku gmina partycypowała w kosztach pobytu na kwotę 418.982,12 zł.

Prace społecznie użyteczne to program reintegracji społeczno-zawodowej, skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i realizowany w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej. Czas pracy w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie wskazuje i rekrutuje osoby do tego typu prac, które są kierowane do Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp. GOPS wypłaca również wynagrodzenia dla osób reintegrowanych. W roku 2023 nie reintegrowano społecznie żadnej osoby.

Do zadań Ośrodka należy zapewnienie pomocy osobom bezdomnym, zwłaszcza w trudnym czasie zimowym. Zgodnie z umową o realizację zadania publicznego mieszkańcom gminy Kłodawa nocleg zapewniało schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wielkopolskim. W roku 2023 ze wsparcia w postaci miejsca do spania, umycia się, ciepłego posiłku i terapii skorzystały 4 osoby z terenu gminy.

Na przełomie sierpnia i września 2023 r. GOPS zorganizował turnus rekreacyjny dla niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Kłodawa. Całkowity koszt wyjazdu rekreacyjnego do Ośrodka Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego im. profesora Wiktora Degi w Gościmiu w dniach 31-08-2023r. do 03-09-2023r. wyniósł 28.906 zł (dla 45 osób), z tego dofinansowanie ze środków PFRON to 10.000 zł. Pozostałą kwotę zabezpieczono w budżecie gminy.

4.18. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Institucja funduszu alimentacyjnego została uregulowana w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Fundusz alimentacyjny jest instytucją stworzoną w celu niesienia pomocy osobom, które nie otrzymują zasądzonych na ich rzecz alimentów. Warunkiem otrzymywania świadczenia jest brak realnej możliwości wyegzekwowania świadczeń pieniężnych od osób, wobec których sąd orzekł obowiązek alimentacyjny. Trzeba przy tym zdawać sobie sprawę, że zadaniem tej instytucji nie jest wyręczanie nieuczciwych opiekunów - świadczenia z funduszu mają charakter zwrotny. Wszelkie kwoty wypłacone osobie uprawnionej będą następnie egzekwowane od osoby, która uchyla się od płacenia alimentów.

Świadczenia alimentacyjne w latach 2020-2023

Rodzaje świadczeń:	2020	2021	2022	2023
Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną w wieku do 18 lat	432	371	402	403
Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną w wieku od 18 do 25 lat	65	64	52	60
Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego na osobę posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności	12	12	16	24
Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną w wieku do 18 lat „złotówka za złotówkę”	10	39	23	84

W roku 2023 było uprawnionych 40 przedstawicieli ustawowych do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz 58 osób uprawnionych do alimentów. Z funduszu alimentacyjnego wypłacono łącznie 571 świadczeń na kwotę 226.107,08 zł. (podczas, gdy

w 2022 r. 200.723,33 zł). Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych na dzień 31.12.2023r. wyniósł: 2.657.260,35 zł (stan na dzień 31.12.2022r.: 2.478.222,15 zł).

4.19. POLITYKA SENIORALNA W GMINIE

Gmina Kłodawa realizuje szereg działań na rzecz seniorów. W 2023 r. działania te koncentrowały się na realizacji następujących celów:

- poprawa warunków i jakości życia osób starszych,
- wykorzystanie potencjału osób starszych,
- zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej seniorów,
- tworzenie warunków sprzyjających integracji międzypokoleniowej, w tym także utrwalanie postawy szacunku i odpowiedzialności za osoby starsze,
- tworzenie infrastruktury prawno-instytucjonalnej, sprzyjającej zaradności i samodzielności osób starszych i opiekunów, zwłaszcza wykorzystywanie zróżnicowanych form oferowanych usług i świadczeń,
- tworzenie warunków i infrastruktury służącej generowaniu zachowań służących zdrowemu i aktywnemu starzeniu się.

Jak co roku w budżecie samorządu zabezpieczone były środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie Klubów Seniora w poszczególnych Sołectwach. Na funkcjonowanie, organizację i utrzymanie Klubów „Senior+” w roku 2023 ze środków gminnych wydano łącznie ponad 44 tys. zł.

Ponadto na utrzymanie istniejących klubów Senior+ (w Santocku, Różankach oraz Chwałęcicach) oraz prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych dla seniorów wydatkowano ok 91.628 zł. Od kilku lat w gminnej komunikacji publicznej funkcjonują zniżki dla seniorów. Mieszkańcy, którzy ukończyli 70 rok życia, mogą podróżować za darmo autobusami PKS.

Co roku organizowane są obchody Dni Seniora, spotkania szerokiego grona najstarszych mieszkańców, w których udział bierze ok 300 osób. W grudniu, przed Bożym Narodzeniem, najbardziej potrzebujący wsparcia seniorzy otrzymali paczki świąteczne ze smakołykami.

W Gminnym Centrum Kultury w Kłodawie w 2023 r. świętowaliśmy także jubileusze pięćdziesięciolecia pożycia małżeńskiego. Odznaczenia państwowe nadawane przez Prezydenta RP wręczyła Wójt Gminy Kłodawa Anna Mołodciak, przed którą małżonkowie odnowili również swoje przysięgi. W spotkaniu tym wzięli udział dostojni jubilaci oraz ich rodziny.

4.20. DZIAŁALNOŚĆ WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Chwałęcicach w roku 2023 realizowały cele i zadania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej oraz Umowie nr WTZ/00 w sprawie finansowania kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej pomiędzy Starostą Powiatowym a Zarządem Gminy w Kłodawie. Zajęcia prowadzone były w oparciu o indywidualne potrzeby, zachowania oraz możliwości, stosownie do predyspozycji wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności poszczególnych uczestników.

Uczestnicy WTZ to głównie mieszkańcy gmin (wg stanu na XII.2023): Kłodawa (13), Lubiszyn (9), Bogdaniec (1) i miasta Gorzowa Wlkp. (7). W roku 2023 w WTZ funkcjonowało nadal 6 grup terapeutycznych. Do każdej pięcioosobowej grupy dobrani byli uczestnicy o różnych możliwościach, co dawało im szansę na bardziej wszechstronne oddziaływanie rehabilitacyjne,

oparte na współpracy. W małej grupie uczestnicy uczyli się podstawowych form współżycia społecznego, dzielili ustalone między sobą obowiązki, podejmowali ważne decyzje.

Zadania WTZ w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowane były w formie:

- terapii zajęciowej w poszczególnych pracowniach,
- terapii ruchowej z gimnastyką korekcyjną,
- zajęć stymulująco – terapeutycznych,
- zajęć z zakresu samoobsługi i higieny osobistej.

Za realizację powyższych zadań byli odpowiedzialni instruktorzy poszczególnych pracowni, fizjoterapeuta, pielęgniarka i psycholog.

Działania w WTZ w minionym roku prowadzone były w wielu kierunkach między innymi: utrzymania, poszerzania zaradności osobistej oraz samodzielności, rehabilitacji zawodowej jak również rehabilitacji społecznej. Uczestnicy warsztatów brali czynny udział w imprezach, zarówno gminnych, jak i powiatowych: WOŚP, kiermasze prac, bale i spotkania integracyjne oraz zawody sportowe. W czerwcu 2023 r. uczestniczyli w wyjeździe wypoczynkowo-integracyjnym do Dziwnowa.

W związku z dokonaną przez Radę Programową oceną realizacji indywidualnych programów rehabilitacji postanowiono o przedłużeniu rehabilitacji ze względu na pozytywne rokowania, co do przyszłych postępów w rehabilitacji społeczno-zawodowej, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowania rehabilitacji w przypadku wszystkich 30 osób.

Działalność WTZ finansowana jest w 90% ze środków PFRON oraz w 10% ze środków budżetowych Powiatu Gorzowskiego. Gmina Kłodawa pokrywa koszty remontów budynków.

CZEŚĆ V. EDUKACJA, KULTURA, SPORT, REKREACJA I BEZPIECZEŃSTWO

5.1. EDUKACJA

Edukacja to z jednej strony proces zdobywania wiedzy i kompetencji, a z drugiej – kreowania postaw i cech niezbędnych w nowoczesnym społeczeństwie. Inwestycje i projekty realizowane przez Gminę Kłodawa zmierzają do podniesienia jakości i dostępności edukacji oraz organizacji systemu kształcenia, który będzie sprzyjać wyrównywaniu szans edukacyjnych, tak aby dawać każdemu młodemu człowiekowi możliwość rozwinięcia naturalnego potencjału. Priorytetem jest zapewnienie uczniom naszych placówek warunków do odkrywania i rozwijania talentów. Skuteczność działań zwiększana jest dzięki angażowaniu rodziców, nauczycieli, społeczności lokalnej, pracodawców, organizacji pozarządowych oraz innych partnerów.

Sposób realizacji zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego określają najważniejsze akty prawne, zawierające zadania i kompetencje organu prowadzącego. Są to: Prawo oświatowe, Karta Nauczyciela, ustawa o samorządzie gminnym oraz uchwały Rady Gminy Kłodawa. W gminie Kłodawa na system placówek oświatowych składają się: dwa gminne przedszkola oraz dwie gminne szkoły podstawowe:

- Publiczne Przedszkole „Bajkolandia” w Kłodawie,
- Publiczne Przedszkole „Wesoła Gromada” w Wojcieszycach z oddziałem zamiejscowym w Różankach,

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kłodawie,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Różankach.

W roku szkolnym 2023/2024 (31.XII.2023r.) do przedszkola w Kłodawie uczęszczało 175 dzieci w 7 oddziałach, do przedszkola w Wojcieszycach z oddziałami w Różankach uczęszczało 125 dzieci w 5 oddziałach – łącznie 300 dzieci w 12 oddziałach (10 oddziałów funkcjonowało w roku szkolnym 2019/2020). Do Szkoły Podstawowej w Kłodawie uczęszczało 580 uczniów w 26 oddziałach (wzrost ilości uczniów o 12 dzieci), natomiast do szkoły w Różanki uczęszczało 216 uczniów w 13 oddziałach (spadek liczby uczniów o 6 dzieci).

Liczba oddziałów i uczniów w poszczególnych klasach SP w roku szkolnym 2023/2024

Klasa	Liczba oddziałów		Liczba uczniów	
	SP Kłodawa	SP Różanki	SP Kłodawa	SP Różanki
1	4	2	75	33
2	4	2	94	27
3	4	2	70	31
4	3	2	84	23
5	3	1	70	21
6	2	2	75	25
7	2	1	42	21
8	2	1	42	9
Razem	24	13	552	190

Realizacja wydatków budżetowych w dziale 801 oświata i wychowanie na koniec 2023 r. ukształtowała się na poziomie: 18.259.517zł (17.762.944 zł w 2022 r.). Od 1 września 2021 r. Przedszkole w Kłodawie zmieniło swoją siedzibę i zajęcia odbywały się już w nowo wybudowanym budynku przy ul. Wojcieszyckiej 7 w Kłodawie. W związku z przeniesieniem siedziby do nowego budynku uruchomione zostały 2 nowe oddziały przedszkolne dla 50 dzieci. Utworzenie nowych miejsc było możliwe dzięki pozyskaniu przez gminę dodatkowych środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020.

Władze samorządowe szczególną uwagę przykładają także do kwestii wyrównywania szans w edukacji. W warunkach szkolnych zwiększonej uwagi i zaangażowania ze strony nauczycieli wymagają m.in. uczniowie z niepełnosprawnością, chorobą przewlekłą, znajdujący się w sytuacji kryzysowej, zagrożeni niedostosowaniem społecznym, z trudnościami edukacyjnymi, adaptujący się w nowym środowisku oraz uczniowie szczególnie uzdolnieni. Istotne w tym kontekście jest zwiększenie kompetencji całej społeczności edukacyjnej: nauczycieli – w zakresie zindywidualizowanych form nauczania, rodziców – w zakresie wspierania rozwoju swoich dzieci, uczniów – w zakresie rozwijania wrażliwości na potrzeby innych. Równie ważne jest tworzenie mechanizmów oraz poprawianie warunków organizacyjnych wspierających wyrównywanie szans (stypendia, procedury reagowania, programy edukacyjne itp.). Kolejne wyzwanie to podniesienie jakości edukacji przedszkolnej, tak aby diagnozę i wsparcie rozwoju dziecka przeprowadzać na możliwie wczesnym etapie. W roku szkolnym 2023/2024 w gminnych placówkach uczy się 28 dzieci i młodzieży z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Jednym z istotnych działań w obszarze edukacji jest zapewnienie uczniom gminnych placówek warunków, które istotnie przyczyniają się do odkrywania i wspierania talentów oraz zainteresowań tych młodych ludzi. Dodatkowe programy i projekty edukacyjne służą rozwijaniu kompetencji, postaw i zainteresowań w zakresie m.in. zdrowia, aktywności fizycznej, przedsiębiorczości, kultury czy aktywności obywatelskiej. Wiele z nich realizowanych jest we współpracy

z podmiotami zewnętrznymi. Oprócz podstawowych zadań statutowych, placówki realizują dodatkowe zadania, które mają wpływ na edukację, takie jak: imprezy kulturalne, akcje charytatywne, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, konkursy. Placówki pozyskują środki na realizację różnych zadań samodzielnie lub za pośrednictwem gminy, np. na program „Wspierania Zdolności i Talentów” czy „Aktywna tablica”. Szkoły biorą udział w programie e-Twinning, którego celem jest współpraca ze szkołami w Europie. Placówki gminne są stałymi uczestnikami programów ogólnopolskich: „Warzywa i owoce w szkole”, „Szklanka mleka”, „Góra grosza”, „Dzień pluszowego misia”, „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”, „Tydzień Edukacji Globalnej”, Międzynarodowy Dzień Wolontariusza”.

Uczniowie szkół z powodzeniem biorą udział w konkursach przedmiotowych organizowanych przez Kuratorium Oświaty, 4 uczniów naszych szkół podstawowych zostało finalistami konkursów (SP Kłodawa).

Wielu uczniów otrzymało stypendium naukowe za wysokie wyniki w nauce. W ubiegłym roku 22 uczniów pobierało stypendium socjalne (ze środków rządowych), a 120 uczniów otrzymało stypendium gminne za wyniki w nauce.

W ciągu 2023r. ze środków budżetowych finansowano dowóz do szkół dla 5 niepełnosprawnych uczniów mieszkańców naszej gminy. Koszt dowozu osób niepełnosprawnych to ok 139 tys. (w 2022 to był koszt na poziomie ok 150 tys.).

W 2023 roku egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony od 14 do 16 maja i przyniósł bardzo dobre wyniki. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w pierwszym terminie, mogli do niego przystąpić w drugim terminie.

Porównanie wyników procentowych egzaminu ósmoklasisty w latach 2022 i 2023

Wyszczególnienie	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Średnie wyniki w skali kraju	60	66	57	53	67	66
Średnie wyniki w woj. lubuskim	56,7	63	52,5	48,17	65	63,65
Średnie wyniki w powiecie gorzowskim	61	65	55	50	66	63
Średnie wyniki w gminie Kłodawa	67	68	58	53	66	69
SP Różanki	68	66	51	45	64	67
SP Kłodawa	67	69	60	57	76	70

W realizację projektów i programów rozwijających podstawową ofertę edukacyjną gminnych placówek oświatowych włączają się również inne kłodawskie jednostki, zwłaszcza instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe, takie jak straże czy kluby sportowe.

Placówki oświatowe wymagają ciągłego rozwoju i elastycznego dostosowywania do zmieniających się uwarunkowań. Celem działań władz gminy jest zapewnienie dostępności i wysokiej jakości infrastruktury. Systematycznie realizowane są remonty baz dydaktycznych.

5.2. OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Żłobek Gminny w Kłodawie jest nową placówką opiekuńczą, powstałą na podstawie uchwały Rady Gminy Kłodawa nr XXVII/246/2021 w sprawie utworzenia żłobka w Kłodawie i uchwalenia Statutu żłobka. Dysponuje 50 miejscami, które po raz pierwszy zapełniły się małymi podopiecznymi 1 września 2021 roku.

5.2. KULTURA

GMINNY OŚRODEK KULTURY

Gminny Ośrodek Kultury w Kłodawie jest organizatorem życia kulturalno-społecznego na terenie Gminy Kłodawa. Pod nadzorem merytorycznym GOK działają świetlice środowiskowe, kluby seniora w Santocku, Chwałęcicach i Różankach. Na terenie gminy prężnie działają zespoły ludowe: „Brzezinki” ze Santocka, „Jarzębinki” z Łośna, „Kłodawianki” z Kłodawy, „Róży kwiat” z Różanek, zespoły wokalne-muzyczne „Bukowina” ze Zdroiska, „Kaskada” ze Santoczna, zespół wokalny „Libra” ze Santocka oraz zespół wokalny-taneczny „RYTM” z Wojcieszyc. W roku 2023 wspólnie zrealizowano szereg wydarzeń kulturalnych, warsztatów artystycznych, koncertów, spektakli teatralnych, zajęć sportowych, a nawet rehabilitacyjnych dla dorosłych prowadzonych wraz z Biblioteką Gminną i Urzędem Gminy, tj. joga, zumba, thai chi, nordic walking, ćwiczenia na zdrowy kręgosłup, a także zajęcia fitness dla dorosłych.

Jednym z ważniejszych wydarzeń otwierających rok 2023 był Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Od wczesnych godzin rannych na ulicach poszczególnych sołectw pojawili się wolontariusze, którzy rozpoczęli tradycyjną kwestę. Wydarzenia związane z występami artystycznymi i licytacje odbyły się w Szkole Podstawowej w Kłodawie. W trakcie finału wystąpiły gminne zespoły śpiewacze, sekcja wokalna GOK, GKS Dance Kłodawa, Zespół Artystyczny Buziaki, a także uczniowie Szkoły Podstawowej w Kłodawie. Wieczorny koncert zapewnił, dbając o rockowe tematy zespół Wrony z Gorzowa. Do akcji włączyły się Klub Morsów z Santoczna, który swoją zbiórkę przeprowadził dzień wcześniej oraz Klub Morsów Eskimo z Kłodawy. Finałowi towarzyszyły turnieje sportowe: Halowy Turniej Piłki Nożnej organizowany przez sołectwo i klub GKP Kłodawa oraz Turniej Tenisa Stołowego przeprowadzony przez Klub Sportowy „Kłodawka”. Odbył się także konkurs plastyczny dla najmłodszych i szereg licytacji, w których licytowano gadzety sportowe, rękodzieła, „kosze różnorodności” i liczne gadzety WOŚP przekazane na rzecz finału w Kłodawie. Kwota uzyskana z licytacji to blisko 12.000, a łącznie Gmina Kłodawa zasilila konto „Orkiestry” kwotą 35.735,60 zł, co stanowiło kolejny rekord naszej zbiórki.

W okresie ferii zimowych w Gminnym Ośrodku Kultury oraz w świetlicach działających na terenie Gminy Kłodawa odbył się cykl warsztatów artystycznych, wystawa interaktywna komputerów i konsoli do gier z lat 90-tych, pokaz iluzji, kino sferyczne, spektakl teatralny oraz wyjazd do Łodzi, gdzie uczestnicy odwiedzili największy w Polsce park rozrywki dla dzieci oraz łódzkie ZOO.

W 2023 roku zrealizowane zostały Lubuskie Konfrontacje Artystyczne - cykl wydarzeń o charakterze przeglądów, adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej województwa lubuskiego, realizujących swoje twórcze zainteresowania w następujących dziedzinach sztuki: recytacja, teatr, taniec, piosenka, fotografia, film, muzyka oraz plastyka. LKA realizowane było w trzech etapach: gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Gminny Ośrodek Kultury zorganizował wszystkie przeglądy o zasięgu gminnym, dwa o charakterze powiatowym oraz jeden na szczeblu wojewódzkim.

W marcu Sołtysi wraz z członkami Rad Sołeckich z terenu Gminy Kłodawa oraz przedstawiciele urzędu SellowLand ze strony niemieckiej, spotkali się w Gminnym Centrum Kultury w Kłodawie na Polsko-Niemieckim Kongresie Sołectw. Spotkanie zorganizowano w ramach przypadającego 11 marca Dnia Sołtysa. Podczas kongresu wspólnie z Przewodniczącym Rady Gminy wręczyła Sołtysom oraz przedstawicielom Rad Sołeckich symboliczne podziękowania za miniony rok pracy na rzecz naszej lokalnej społeczności. Spotkanie było też doskonałą okazją do omówienia planów inwestycyjnych gminy na rok 2023 w poszczególnych sołectwach.

W maju na Kłodawskich Błoniach odbyła się sztandarowa impreza Gminy Kłodawa i jednocześnie jedna z najbardziej popularnych w regionie, czyli Kłodawska Majówka, która jednocześnie jest okazją do świętowania Gminnego Dnia Dziecka. Na najmłodszych mieszkańców gminy czekało wiele atrakcji w postaci darmowych „dmuchanych zamków”, waty cukrowej i słodkiego poczęstunku. Program artystyczny w pierwszym bloku przygotowały przedszkolaki z gminnych jednostek, laureaci Lubuskich Konfrontacji Artystycznych oraz świetlice gminne. Po godzinie 15-tej rozpoczął się Blok Kultury i Tradycji Lokalnej, w którym wystąpiły przede wszystkim zespoły wokalo-instrumentalne. Była to także okazja do wręczenia nagród w rocznym Turnieju w Tysiąca Sportowego, Zawodów Wędkarskich oraz przeprowadzenia loterii fantowej Wójta. Wystąpiły także zespoły coverowe Kulma Band oraz Good Music Fans. W godzinach wieczornych na swoje koncerty zaprosiły gwiazdy Czadoman oraz Papa D. Imprezę zakończyła wieczorna dyskoteka.

W czerwcu 2023 roku odbył się szczególny benefis czyli 60-lecie istnienia zespołu Kłodawianki. Zespół Kłodawianki to najdłużej działający i śmiało można powiedzieć, że najbardziej rozpoznawalny gminny zespół śpiewaczy. Zespół powstał na kanwie koła gospodyń wiejskich w roku 1963, a od 1998 roku oficjalnie działa jako zespół ludowy Kłodawianki pod przewodnictwem Bożeny Popowskiej. Zespół Kłodawianki w roku 2023 oprócz samego jubileuszu odnosił także spore sukcesy, wśród których należy wymienić chociażby zwycięstwo w regionalnym etapie festiwalu „Polska od Kuchni”, czego wynikiem był występ w Warszawie na stadionie narodowym.

Bardzo ciekawym i kulturowo zróżnicowanym wydarzeniem były Kłodawskie Lasy i Obertasy. W ramach Międzynarodowego Festiwalu Tańca Folk Harbor, który odbywa się w Gorzowie, w Kłodawie odbyła się prezentacja zespołów biorących udział w festiwalu. W zeszłym roku mieliśmy okazję podziwiać zespoły z Brazylii, Senegal, Ukrainy, Bułgarii, Hiszpanii, Meksyku, Indii, Maroka i oczywiście Polski.

W okresie wakacyjnym odbył się cykl warsztatów artystycznych w Gminnym Centrum Kultury jak i w poszczególnych świetlicach. Wszystkie zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem, a były to m.in. warsztaty ceramiczne, plastyczne, aktorskie czy warsztaty sztuk cyrkowych. Niewątpliwie najbardziej atrakcyjnym, wakacyjnym wydarzeniem był Polsko-Niemiecki Obóz Artystyczny, zorganizowany przez Gminę Kłodawa wraz z Gminnym Ośrodkiem Kultury w partnerstwie z grupą z Niemiec. Celem obozu było wzajemne poznanie i życie się uczestników, polskiej i niemieckiej grupy, w czasie codziennego bycia ze sobą. Bardzo ważnym aspektem było również nawiązanie przyjaźni i wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami z różnych regionów woj. lubuskiego - stąd zaproszenie skierowane było również do uczestników zeszłorocznych Lubuskich Konfrontacji Artystycznych – udział w obozie był jedną z nagród dla laureatów wojewódzkiego etapu LKA w Kłodawie. W trakcie obozu realizowane były warsztaty artystyczne z następujących dziedzin: muzyka, wokół, plastyka, teatr i taniec. Obóz był także okazją do utrwalenia i doskonalenia wiedzy oraz umiejętności zdobywanych w trakcie spotkań z ciekawymi osobami, warsztatów i zabaw przeprowadzonych w czasie obozu. Różnorodne działania z pewnością wpłynęły na rozwój wyobraźni uczestników, pozostawiając w ich pamięci niezapomniane wrażenia. Obcowanie z naturą miało również ukazać potrzebę ochrony śro-

dowiska naturalnego w którym żyjemy, aby mogło ono służyć następnym pokoleniom. Po zakończonym obozie dziecięcym odbyło się spotkanie Gminnych Klubów Seniora. Spotkanie miało charakter dwudniowego pobytu i cieszyło się ogromną popularnością - udział w spotkaniu wzięło blisko 150 osób każdego dnia. Pierwszy dzień miał formę integracyjnego spotkania połączonego z występami artystycznymi, w trakcie których zaprezentował się zespół Romani Dance z Gorzowa, prezentujący głównie kulturę cygańską. Dzień drugi to szereg gier rekreacyjnych, które przygotowały i zrealizowały poszczególne kluby. Spotkanie Seniorów objęte było patronatem Wójta Gminy Kłodawa Anny Mołodciak.

Koniec sierpnia to przede wszystkim Dożynki Gminne, które w roku 2023 odbyły się w Wojciszczach. Święto plonów to czas podziękowań dla rolników, sadowników, ale także sołtysów i osób wyróżnionych w poszczególnych sołectwach za całoroczny trud i pracę włożoną na rzecz swoich sołectw. Po części oficjalnej odbyły się koncerty zespołów lokalnych oraz zaproszonych gwiazd.

W miesiącach jesiennych, po wakacyjnej przerwie, swoją pracę rozpoczęły gminne świetlice, w których oprócz stałych zajęć odbywały się także różnego rodzaju warsztaty, gry i zabawy integracyjne oraz przygotowywanie programów artystycznych na różnego rodzaju święta okolicznościowe. Jesień to także okres licznych koncertów i spotkań. W Gminnym Ośrodku Kultury zagrały m.in. Retro Gitary oraz legendarny zespół Universe. Ponadto odbył się Gminny Dzień Seniora, Jubileusz Par Małżeńskich, Noc Filmowa dla świetlic, Bal Andrzejkowy dla Dzieci i wiele innych wydarzeń.

Rok 2023 zakończyła Wigilia Gminna, która odbyła się w Szkole Podstawowej w Kłodawie. W świątecznym spotkaniu uczestniczyło kilkaset osób. Prócz życzeń i programu artystycznego, był to również dobry moment do podsumowania mijającego roku ze strony władz gminy, na czele z Wójtem Anną Mołodciak – a było co podsumowywać, gdyż rok 2023 obfitował wieloma ciekawymi i atrakcyjnymi wydarzeniami.

BIBLIOTEKA GMINNA

Gminna Bibliotek Publiczna w Kłodawie jest drugą samorządową instytucją kultury działającą na terenie gminy. Na sieć biblioteczną składa się również 1 filia mieszcząca się w świetlicy wiejskiej w Różankach oraz punkt biblioteczny w Zdroisku. Statutowa działalność tej instytucji skupia się na gromadzeniu, wypożyczaniu książki oraz dbanie o jakość księgozbioru. Działalność biblioteki to także aktywny udział w życiu kulturalnym i społecznym gminy.

Księgozbiór liczy ponad 26.938 pozycji. W 2022 roku w bibliotece było zarejestrowanych czytelników 926 (w 2020 r. było 873 czytelników), natomiast ilość wypożyczeń wyniosła 13.643 (w 2021r. było ich 12.979). W analizowanym okresie zakupiono 127 woluminów za kwotę 3.101,20 zł, pozyskano 350 egzemplarzy darów na kwotę 2.404,18 zł i filmy dary 107 szt. w kwocie 540 zł.

W 2021 roku ponownie zakupiono dostęp do zbiorów „Legimi” w ramach konsorcjum z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wlkp. oraz kilkoma bibliotekami publicznymi z północnej części województwa lubuskiego. Wszystkie zakupione kody są wykorzystywane przez naszych czytelników. Upraszczają one dostęp do wielu pozycji książkowych. Zainteresowanie kodami do „Legimi” jest na podobnym poziomie, co w roku ubiegłym.

Instytucja ta bierze udział w projekcie Instytutu Książki, skierowanym do najmłodszych, tj. dzieci w wieku 3-6 lat. W ramach akcji przekazywana jest przedszkolakom tzw. wyprawka, czyli książeczka na start. Każde dziecko ma zakładaną specjalną kartę, do której zbiera znaczki

(1 znaczek = 1 odwiedziny w bibliotece). Uzbierawszy 10 znaczków mali czytelnicy otrzymują dyplom.

Szczegółowe informacje dotyczące działań z zakresu kultury znajduje się w sprawozdaniach merytorycznych tych instytucji kultury.

5.3. SPORT I REKREACJA

W gminie funkcjonują trzy ligowe piłkarskie kluby sportowe: w Różankach „Róża” (klasa okręgowa), w Wojcieszycach „KP Progres – SHR w Wojcieszycach” (klasa A), w Kłodawie „Gminny Klub Piłkarski Kłodawa” (klasa A). Ponadto w klasie B występuje drugi zespół Róży Różanki, w którym gra część piłkarzy, którzy do niedawna byli zawodnikami RKS-u Rybakowo. Działają też kluby szkolące dzieci i młodzież: „Junior” w Różankach, Uczniowski Klub Sportowy „Chemik Gorzów” w Chwałęcicach, KP „Progres” w Wojcieszycach oraz GKS Kłodawa.

Na terenie gminy działa ośrodek jeździecki Stajnia „Robir” w Chwałęcicach, Stajnia Jeździecka Dakota w Łośnie, korty tenisowe w Kłodawie i Chwałęcicach. Stowarzyszenie „Cytryna” w Wojcieszycach oraz Klub „Kłodawka” zrzeszają miłośników tenisa stołowego. W gminie aktywnie funkcjonują koła wędkarskie (Koła: PZW w Kłodawie, Bizon w Wojcieszycach) i myśliwskie (Koła PZŁ: Leśnik, Orzeł, Knieja, Wilk), które aktywnie współpracują z gminą, organizują zawody sportowe i współpracują z partnerami z Niemiec. Coraz bardziej popularne stają się rozgrywki w brydża sportowego oraz tysiąca. Potencjał Jeziora Kłodawskiego wykorzystywany jest przez liczne grupy sportowe np.: kajakarze AZS AWF Gorzów Wlkp., piłkarze wodni, amatorzy zimnych kąpeli. Nadmienić należy, iż gmina wspiera sport osób niepełnosprawnych.

W okresie wiosenno-letnim funkcjonują też wodne bazy rekreacyjne:

- Ośrodek Przywodny w Nierzymiu (baza OSiR z Gorzowa Wlkp.),
- kąpielisko, baza narciarstwa wodnego, wypożyczalnia sprzętu wodnego w Kłodawie,
- wypożyczalnia sprzętu wodnego w Lipach, Zdroisku, Santocznie.

We wrześniu 2023r. Ośrodka Wypoczynkowym w Lipach odbył się Greatman Triathlon. To pierwsza tego typu impreza w historii gminy, w której wzięło udział około 200 osób z całej Polski. Kłodawa Triathlon składał się z trzech etapów: pływania w jeziorze Lubie, jazdy na rowerze przez miejscowość Lipy oraz Łośno, a także biegu po naszych terenach leśnych.

Gmina Kłodawa dba o rozwój bazy sportowej, boiska posiadają wszystkie sołectwa. Obecnie modernizowane jest boisko w Kłodawie. Przy szkołach w Kłodawie i Różankach zlokalizowane są hale sportowe, z których korzystają nie tylko uczniowie, ale także dorośli mieszkańcy. Praktycznie we wszystkich miejscowościach w gminie funkcjonują place zabaw i rekreacji oraz siłownie zewnętrzne, które są stale rozbudowywane.

Na terenie gminy funkcjonuje jedyny w powiecie gorzowskim Wakepark, w którym możemy pływać na wake'u. To nie tylko wyciąg do ciągnięcia ridera, to również miejsce spotkań i odpoczynku. Wakeboarding polega na pływaniu na desce po wodzie. Deska przymocowana jest do nóg za pomocą specjalnych wiązań. Żeby sunąć po wodzie, należy złapać drążek, który ciągnie wyciąg. Na wyciągu dwusłupowym jeździmy w kierunku tam i z powrotem.

5.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym dbanie o porządek publiczny, bezpieczeństwo obywateli oraz prowadzenie działań z zakresu ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej należą do zadań własnych gminy. Wójt gminy w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia społeczności lokalnej może wydawać polecenia służbom i inspekcjom w zakresie bezpieczeństwa lokalnego. Uprawnienie wójta do wydawania tych poleceń odnosi się do sytuacji związanych z powstaniem bezpośrednich zagrożeń: środowiska sanitarnego, sanitarno-weterynaryjnego, pożarowego, bezpieczeństwa i porządku publicznego. Polecenia te mogą zobowiązywać do podjęcia działań zmierzających do usunięcia powstałego zagrożenia.

Wójt gminy odpowiada za prawidłowe i skuteczne wykonywanie funkcji państwa, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego, spokoju i porządku publicznego, przestrzegania prawa, a także w stanach nadzwyczajnych, takich jak klęska żywiołowa, zaburzenia społeczne, kryzys wewnętrzny.

Zarządzanie bezpieczeństwem odbywało się z poziomu Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (GZZK), który dysponuje telefonem w systemie całodobowym. Działania GZZK w 2023 r. to:

- 12 treningów radiowych w systemie ostrzegania ludności cywilnej i wojsk o zagrożeniach uderzeniami z powietrza;
- ćwiczenia w zakresie dystrybucji preparatów jodowych;
- aktualizacja bazy danych Zastępczych Miejsc Szpitalnych
- wykonywanie zadań z zakresu decyzji i wytycznych Wojewody Lubuskiego.

Ponadto w ramach raportowania i monitorowania pracy podejmowano następujące działania:

- przygotowanie i przekazanie do mieszkańców komunikatów dotyczące ostrzeżeń meteorologicznych;
- koordynacja działań przeciwpożarowych na terenie gminy Kłodawa;
- koordynacja działań epidemicznych
- koordynacja działań dot. stanu przygotowania gminy Kłodawa do ekstremalnych warunkach zimowych 2022/2023.

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego Gmina Kłodawa współpracuje z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. oraz Ochotniczymi Strażami Pożarnymi. Na terenie gminy funkcjonuje 5 jednostek OSP, w tym 3 jednostki będące w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (OSP: Kłodawa, Różanki i Santocko). Gmina finansuje działalność jednostek OSP, zapewniając modernizację bazy oraz środków technicznych, wykorzystywanych przez strażę. Utrzymuje również gminny magazyn obrony cywilnej.

Działania ratownicze w 2023 roku:

- OSP Kłodawa: 151 wyjazdów
- OSP Santocko: 148 wyjazdów
- OSP Różanki: 85 wyjazdów
- OSP Rybakowo: 31 wyjazdów
- OSP Łośno: 7 wyjazdów.

Obrona Cywilna opiera się na opracowanym Planie Obrony Cywilnej Gminy Kłodawa oraz na ciągłej weryfikacji bazy danych sił i środków OC w bazie „ARCUS”. Główne działania podejmowane w 2023r.:

- ćwiczenia oraz szkolenia dla aparatu wykonawczego Wójta Gminy w zakresie obrony cywilnej,
- szkolenia formacji ochrony przeciwpożarowej,
- przegląd awaryjnych źródeł zasilania środków łączności,
- utrzymanie stałej gotowości magazynu OC w zakresie przydatności, konserwacji sprzętu i środków ochrony ludności,
- opracowanie bilansu potrzeb i możliwości dostaw wody oraz zestawienia studni awaryjnych i zbiorników wody,
- systematyczne uzupełnianie sprzętu kwaterunkowego na potrzeby miejsc czasowego zakwaterowania oraz zastępczych miejsc szpitalnych;
- weryfikacja Gminnego Planu Ewakuacji Ludności na wypadek zagrożenia;
- aktualizacja Gminnego Planu Dystrybucji Preparatów Jodowych;
- utrzymanie w stałej gotowości do pracy agregatów prądotwórczych.

Realizacja zadań obronnych

Wójt gminy Kłodawa w stanie stałej gotowości obronnej państwa, jak też w przypadku wprowadzenia wyższych stanów gotowości obronnej wykonuje swoje zadania poprzez :

- Głównie Stanowisko Kierowania Wójta gminy Kłodawa (GSK)
- Stały Dyżur
- Plan Operacyjny Funkcjonowania Gminy Kłodawa
- Plan Akcji Kurierskiej
- Przygotowanie Publicznej Niepublicznej Służby Zdrowia
- Plan Akcji Kurierskiej Gminy Kłodawa (AK)
- Realizacja na rzecz sojusznicych zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarz- HNS
- Planowanie i organizacja świadczeń na rzecz obrony
- Podsystem pozamilitarny-ogniwa informacyjne, ochronne i gospodarcze

Samorząd ściśle współpracuje z Policją podejmują wspólne działania, udzielają wsparcia, przekazują komunikaty. Na szczególną uwagę zasługuje codzienna współpraca z dzielnicowymi obsługującymi rejon gminy.

W ramach struktur Urzędu Gminy Kłodawa funkcjonuje Straż Gminna. W 2023 roku wykonując zadania ustawowe przeprowadzono łącznie 48 czynności kontrolno–porządkowych. W ramach swoich kompetencji Straż Gminna podejmowała także czynności prewencyjne, zapewniając ład i porządek w poszczególnych sołectwach, a także realizowała zadania mające służyć ujawnianiu oraz zapobieganiu wszelkim aktom wandalizmu i wybrykom chuligańskim.

CZEŚĆ VI. PODSUMOWANIE

Jednym z najważniejszych celów, który nam przyświecał, była kontynuacja realizowania polityki zrównoważonego rozwoju gminy, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa finansowego JST. To się udało - w trudnych czasach, z zaciśniętym pasem w sferze wydatków bieżących.

Stabilna sytuacja gospodarcza gminy i związana z nią bezpieczna sytuacja samorządowego budżetu umożliwiły realizację większości projektów służących poprawie jakości życia mieszkańców w poszczególnych Sołectwach. Mimo negatywnych zmian w gospodarce krajowej i ich skutków w 2023 r. na przedsięwzięcia inwestycyjne przeznaczono ponad 11 mln zł, czyli ponad 20% budżetu. To bardzo dobry wynik, biorąc pod uwagę rosnące koszty utrzymania, które odczuwamy my wszyscy, także w naszych domowych budżetach.

Pogłębiającym się z każdym rokiem problemem jest finansowanie systemu oświaty. Dopłaty z budżetu gminy niemal zrównały się z kwotą subwencji i dotacji z budżetu państwa, co oznacza, że oświata i wychowanie tylko w niecałych 60% finansowana jest z budżetu centralnego.